

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG ES NYOMDA: KAPU-U. 64-66
KIADÓHIVATAL: FERDINAND KIRÁLY (VOLT REZSŐ) KÖRUT 6

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 1-77,
KIADÓHIVATAL 82, NYOMDA 6-77 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DIJAK BRASSÓBAN:
Egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 460 lej,
egy évre 900 lej és havonta 15 lej kézbesítési díj.

FŐSZERKESZTŐ
SZELE BÉLA dr.

ELŐFIZETÉSI DIJAK VIDÉKRE:
Egy óra 100, 1/4 évre 270, 1/2 évre 520, 1 évre 1000 lej
Külföldre: 1/4 évre 420, 1/2 évre 820, 1 évre 1600 lej

XXXIV. évt. 10. szám

Péntek, 1928 január 13

Az Adeverulban írták ezt a cikket

Dobrescu írta, az országos ügyvédszövetség elnöke

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Dem. J. Dobrescu, a romániai ügyvédek egyesületének elnöke, Erdélyben járt, s benyomásairól és tapasztalatairól cikket írt az Adeverul című bukaresti lap tegnapi számában. A cikk elkeseredéssel állapítja meg az erdélyi románság elnyomott helyzetét Nagyrománia határain belül, s már a cikk két első mondata is jellemző arra, amit az Erdélyben látottak után érez. Ezeket írja cikke elején:

— A marathoni katona, aki lélekszakadva rohant, hogy a győzelmet hírül vigye, holtan esett össze száján e kiáltással: győzelem! Én, aki most jövök Erdélyből, sietek mindenkinél odakiáltani: pusztulás!

A cikkben ezután hosszan siránkozik Erdély román népének sorsán, amely mélyen megbántva érzi magát attól a bánásmódtól, amelyben az egyesülés után a regáti politika részéről részesült. Jött a hozzá méltatlan és neki szokatlan regáti közigazgatás, jött a brutális és fosztogató regáti politika. A választásokon verést kaptak, a közigazgatásból kizárják, politikai ideáljait mellőzik, a harcosokat, akik a magyar uralom alatt az egyesülésért folytattak hősi küzdelmet, árulóknak nevezik, s megrágalmazzák.

Az erdélyi románság — írja tovább — ma már így beszél:

„amikor rossz dolgunk volt, még mindig jobb volt, mint ma, amikor jó dolgunk van”.

Az erdélyi román intelligenciát kizárják az ország vezetéséből, kimondják reájuk, hogy nem értenek a politikához, s ugyan-

akkor a regáti politika teljes romlásba és pusztulásba viszi az országot.

Nagyon érdekesen mondja el Dobrescu, hogy az erdélyi románok ma éles harcot folytatnak a regát ellen. Amit a regátheli jobbagyok elszenvetnek, azt az erdélyi román nem képes elszenvetni. Erdélyben nem fizetnek adót. Engedik, hogy az adóvégrehajtó lefoglalja ingóságait, mert nagyon jól tudják, hogy nem akad ember, aki megvegye az adó fejében lefoglalt dolgokat. Az adózók között tökéletes a szolidaritás. Biharban egy kormásáros vásárolt az adó fejében lefoglalt ingóságokból, s a lakosság nem ment többé a kormásárosba. Besztercén a pénzügyi hatóság plakátokon hirdette, hogy adó fejében lefoglalt tárgyak árverése lesz, senki nem vásárolt ezekből a tárgyakból semmit.

Ezután könyörgő szavakkal fordul a régenstanácshoz. Erdélyt, Gyulafehérvárt di-csősítve, felsorolja az erdélyi románság hőseit, s a végén kimondja, hogy

ezek a hősök tiltakoznak Erdélynek a regátba való bekebelezése ellen.

Cikke végén még egy felhívást intéz a régenstanácshoz, hogy szabaddá tegye Erdélyt a regáti befolyás alól.

A cikk nagyon érdekes, őszinte, nyílt és tekintet nélküli. Csak egy hibája van. Kizárólag arról ír, hogy mi van az erdélyi románsággal. És arra, hogy mi van velünk, csak következtetni lehet.

A liberálisok kétségbeesett küzdelme a stabilizációs kölcsönért

A francia nemzeti bank delegátust küldött Bukarestbe — Az ellenzék működését szívesen fogadja a külföld — Megindítják a bűnvádi eljárást az ellenzékiek ellen

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A külföldi kölcsön ügyében néhány nap óta kedvező fordulatról beszélnek a liberálisok körében. Az történt ugyanis, hogy a francia Nemzeti Bank kiküldötte Bukarestbe Monet-t, a francia pénzügyi világ egyik előkelő vezető tagját, azzal a megbízással, hogy vegye fel a hivatalos érintkezést Bratianu Vintila miniszterelnökkel, a kormány többi tagjaival, a Banca Nationala delegátusaival megfelelő információk szerzése céljából. Monet megbízása csak arra terjed ki, hogy szerezzen megbízható értesüléseket a lej stabilizálására vonatkozó munkálatok mechanizmusáról, s kellő információkat az ország és a Banca Nationala pénzügyi helyzetéről. A Monet által nyújtandó értesülésektől függ, hogy a francia Nemzeti Bank milyen feltételek mellett adná meg a kölcsönt Romániának.

Monet bukaresti tartózkodása rövid lesz,

valószínű, hogy a hét végén már vissza is utazik Párisba.

A londoni tárgyalások

Megemlékeztünk már arról, hogy Chiriacescu, a kormány kiküldöttje visszatért Bukarestbe. Chiriacescu a londoni és a brüsszeli piacokon tárgyalt a Romániának nyújtandó kölcsön ügyében. Megbízható értesülések szerint Chiriacescu utjáról tett jelentésében hangsúlyozza, hogy ha a City részt venne a román stabilizálási kölcsön nyújtásában, egy ellenőrt delegálnának Romániába, akinek feladata volna, hogy a stabilizáció módját ellenőrizze és irányítsa. A delegátus a Banca Nationalával dolgozna együtt.

A liberális pártban kialakult felfogás szerint Chiriacescu tárgyalásainak eredménye nagyon gyenge, mert az ellenőrző delegátus kiküldése azt jelenti, hogy Romániának le kell mondania pénzügyi önállóságáról. A kormányban Chiriacescu jelentése lázas izgalmat váltott ki, sőt ez a hangulat már botrányos színezetet öltött, mert a jelekből azt következtetik, hogy bár a párisi és lon-

doni piacokon a kölcsön felvétele esetleg lehetséges lenne, de bizonyos, hogy

a most folyó tárgyalások sikertelenek lesznek.

A berlini piacon a helyzet annál súlyosabb, mivel a berlini pénzpiac az amerikai tőke elhelyezésének az ügynöke. A liberálisok elképzelése és izgalma onnan származik, mert biztosan tudják, hogy a külföldön, főképp a németeknél, a nemzeti-parasztpárt kiküldötte dolgozik hatásosan a liberális kormányt nyújtandó kölcsön ellen. Tény az, hogy az ellenzéki kiküldöttek a határokon túl megkülönböztetett figyelmességben részesülnek.

A ma reggeli lapok ugyanis értesüléseket közölnek arról, hogy a nemzeti-parasztpárt egyik tekintélyes kiküldöttje, Ion Raducanu, ezidőszent Berlinben tartózkodik, akit Schlacht, a német birodalmi bank elnöke két óra hosszat tartó kihallgatáson fogadott. Mi volt ennek a kihallgatásnak az eredménye, az kitűnik abból a körülményből, hogy Schlacht a kihallgatást követő napon díszbédet adott Raducanu tiszteletére, amely után újból másfél óra hosszat tartó barátságos eszmecsere következett. A kormány jól látja, hogy az ellenzék a külföldi pénzügyi körökben összeköttetéseket keres, de azt is nagyon jól tudja, hogy ezek az összeköttetések a kormány számára távolról sem kelle-mesek. Politikai körökben már komolyan beszélnek arról, hogy a kormány a Vitorul utján már beigért bűnvádi eljárást az ellen-zékiek ellen hamarosan megindítja.

Mi nem tartozik az amerikai és francia döntőbíró elé?

WASHINGTON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az Egyesült Államok és Franciaország között megindult döntőbírósi tárgyalások kielégítően haladnak. Megállapították, hogy nem tartoznak a bíróság elé a szerződő államok belügyei, sem azoknak har-madik államokat érintő kérdései. Az Unio kikapcsolta a döntőbírósi hatásköre alól a Monroe elvet, amely szerint Amerika ügyei-be más kontinens államainak nincs beavatko-zási joguk, Franciaország pedig a maga, európai kapcsolatainak kérdését.

Az ideai választásoktól függ az angol birodalom jövője

LONDON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Lord Cushendon választókerületében kijelentette, hogy az általános választások egy éven belül feltétlenül meglesznek és az angol birodalom sorsa ettől a választástól függ. A választási küzdelem az angol parlamentarizmus történetében példátlanul erős-nek ígérkezik.

Amerika békejavaslatot tett Japánnak

TOKIO. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az amerikai Egyesült Államok nagykövete átnyújtotta Kellogg külügyminiszter javaslatát a japán kormánynak a háboru elítéléséről. A japán kormány állásfoglalása még ismeretlen, de azt hiszik, hogy bizonyos kor-látásokkal elfogadja a javaslatot.

Betörő a zárdában

Izgalmas hajsz a tettenért betörő után

SEPSISZENTGYÖRGY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A betörők előtt már úgy látszik csakugyan semmi sem szent. Kitérnek a templomok perselyeit, ellopják a drága kezszereket és még a zárdák szent fogadalmakkal lelakított a tájához is tálnak tolvaj kulcsot.

A sepsiköröspataki irgalmas nővérek zárdájában az elmúlt héten kétszer is kísérletezett az a bizonyos Ismeretlen Tettes azzal, hogy elemelje a nővérek készpénzét. Azonban a véletlen megakadályozta a vakmerő kísérletet.

Először csütörtökről péntekre virradó éjjel akart a zárdába behatolni valahogy azonban akkor nem sikerült. Szombat éjjel újolag megpróbálta tervét keresztülvinni, az-uttal jobb eredménnyel. A belső porta-ajtót felfeszítve behatolt a zárdá épületébe és a lépcsőn óvatosan felmenve, átkulccsal próbálta kinyitni annak a szobának az ajtaját, amelyben a nővérek a kasszákat tartották. Azonban munkája közben váratlan meglepetés érte. Valaki megelőzte, belülről kinyitotta az ajtót és udvariasan megkérdezte:

„Mit tebszik parancsolni? A megremült betörő, aki mindent remélt, csak ilyen udvarias fogadtatást nem, hancs-homlok rohant le a lépcsőn és megbui egy fordulónál Nyilván azt remélte, hogy elcsendesedik minden és akkor visszamehet az áruló átkulcsért, amelyet a zárdán felejtett. A betörőnél talán csak az ijedt meg jobban, aki ajtót nyitott neki. A szobában ugyanis egy beteg nővendék feküdt és amikor a mellette virrasztó nővér hallotta, hogy az ajtónál van valaki, azt hitte, hogy a főnöknő akar közölni vele valamit.

A nővér, amikor észrevette, hogy a betörő elrejtőzött, rémülten lármázta fel az emeleten alvókat. Az elbui betörő ekkor, amikor látta, hogy a zárdá lakói felébredtek, és üldözésére sietnek, rohant ki rejtékhelyéről. A zárdában egész éjjel nem tudott aludni senki, a felfeszített kapu, a lépcsőkön fehérő friss honyomok és a tolvaj kulcs köré sereglettek izgatottan. Másnap reggel jelentést tettek az esetről, s remélhetőleg a zárdá megszabadul a hasonló kísérletektől.

Hogy biztosabb legyen, szurjátok át a szívemet...

A Piatra-Neamtu-i temetőtől a bécsi sírkertig — Miért hagyott Élias Jakab ezer milliót a román akadémiára? — Néhány gondolat a feleletlen események körül

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az események néha sorsszerű véletlenséggel és bízarr körülmények között találkoznak. Alig zajlottak le a nagyváradi kongresszus magasztos demonstrációi s alig döntötték romba lelkes hazafiak a Piatra-Neamtu-i temetőt, újabb zsidó-ügy kelti fel az érdeklődést országsszerte. Ez a friss esemény azonban nem olyan vad és durva, hogy kormánynyilatkozatokra, sajtóvitákra és soha megvalósításra nem kerülő kártalanítási ígéretekre tarthatna igényt. Egy egyszerű végrendeletéről van szó, melynek szerzője Jacques Elias, bécsi bankár és naturalizált bukaresti polgár.

A végrendelet tartalma már ismeretes: Jacques Eliasnak ezer millió lej vagyona volt s ezt az összeget, jöllehet vezető tagja volt a spanyol-zsidó hitközségnek, minden faji és felekezeti szempont kizárásával a Tudományos Akadémiára, tehát az össz-románság kulturális fejlesztésére hagyta.

A román zsidók

Az, aki messziről figyeli a román antiszemitizmus útját, furcsa képzeteket őrizhet ennek az országnak zsidóságáról. Valóban, a hol az ellenszenv ilyen középkorias szenvedélyekkel robban ki, ott a zsidóság bizonyára egészen furcsa társadalmi alakulat, idegen test, kellemetlen és nem akklimatizálódó réteg, mely ellen ösztönösen lázong az egybeolvadt tösgyökeres többség.

Milyen naiv hiedelem! A romániai zsidóságnál a világ egyetlen államának zsidósága sem akklimatizálódott jobban. Az a lelkeség, ahogyan az okiráltságbeli zsidó hazafi és sovén, szinte már a fantaszükumok világába tartozik és az európeér előtt, aki bizonyos mértékig világpolgár, nem kis mértékben ellenszenves. Nincsen mértéke annak a vakbuzgósnak, ahogyan a román zsidó minden kérdést, még a vallási és egyházi problémákat is, tisztán állami szempontokból ítél meg. Nagyváradi és Kolozsvár után az erdélyi zsidó megénte öltönyét, meggyászolta és eltemette a szent tekercseket és a templomok romjainál megacélozta a zsidó lényegiség örök dacát; a regáti zsidó ezzel szemben az izgatokat és provokatöröket kereste és még a parlamentben is azt szegeztette le hivatalos szónokai útján, hogy nem kisebbségrelem érte a kormányt és magát az államot, mint a zsidóságot, mely a kongresszusi ihletet és lelkesedést személyében és vagyonában megsemmisítette.

Mi sem jellemzőbb a regáti zsidók tulajdonságaira, mint D. urnak, a bukaresti magyar kölcsönkönyvtár tulajdonosának esete. D., aki különben román, egy erdélyi ismerősével bement az egyik bukaresti kávéházba. Kettejükön kívül csupán néhány tipikus lengyel-román zsidó ült még az asz-

taloknál. D. magyarul beszélt ismerősével. Egyszerre felkel az egyik zsidó vendég és az asztalukhoz lép:

— Tessék románul beszélni!

Néhány perc és parázs vita támad. D. tiltakozik, a lelkes zsidó társaság ragaszkodik a román társalgási nyelvhez s végül a jelenetnek jegyzőkönyvvvel vétnek véget.

S a frappáns az, hogy a zsidó vendégek alig tudtak románul. Jiddisch kifejezésekkel, akadozva és hibásan, adták elő mondanivalójukat.

Kell-e ennél különöbb asszimiláció? Vagy nem jellemző-e az, hogy a regáti és az erdélyi zsidóság között már az imperiumváltozás első percétől fogva gyűlölködő harc dúl, mert az erdélyi zsidók nem akarnak máról-holnapra elrománosodni? S nem ironikus helyzet az, hogy három héttel a nagyváradi rombolások után Bercovici és Fildermann urak, a romániai zsidóság hivatalos vezetői, Párisban környékezik a zsidó töké, hogy kölcsönhöz jussanak a liberális kormány, melynek égisze alatt a diákkongresszus oly zavartalanul folyhatott le?

S ki nem hallott arról a páratlan fizikai és anyagi heroizmusról, mellyel a regáti zsidóság a háborút végigküzdötte? Igaz, Cuzák azt mondják, hogy a zsidók germanofilek voltak s ebben az állításban, van is valamennyi igazság. De mit jelent ez? Hát vajjon a hazátvesztett Sturdza herceg nem volt németpárti? Vajjon Stere, ez a lángoló koponya nem nyög még most is a németbarát állásfoglalás ódiáját? Take Jonescu, Marghiloman nem hasonló álláspontot képviseltek? S az ország fele, Károlyival, az uralkodóval az élén nem tiltakozott hevesen és végtelenségig a frank orientáció ellen?

A germanofília nem vád, legfeljebb megállapítás. Annál is inkább nem, mert a regáti zsidók minden méltatharát érzelmeik ellenére olyan számmal vontak fel a háború frontális és harcmögötti mezein, mely gi gási léptekkel hagyja maga mögött a numerus klauzusz annyira óhajtott arányszámát.

Ezernyi ténnyel, példával és adattal lehetne még bizonyítani azt, hogy a regáti zsidók valóban a legjobbak románok. Pascani professzor, aki a múlt héten a zsidó orvos-tanhallgatókra hagyta holttestét, mint kitűnő hazafi és puritán politikus, bizonyára megemondja, miért csatolta végrendeletéhez a holttestre vonatkozó záradékot. Ez a hagyománylevél a romániai zsidó asszimiláció igen kitűnő dokumentuma.

S ilyen körülmények között teljesen érthetően és fokozott természetellenességgel hatnak azok az események, amelyek odáig fajulnak, hogy még a temetők nyugalma is megzavarják és romba döntik a sírköveket, melyek békén dajkálják a néma és alvó cson-
tökeket.

Szurjátok át szívemet...

Mirdezek a megállapítások a bukaresti zsidó hitközség irodájában merülnek fel, ahol elem terítik Jaques Elias végrendeletét is, melyet röviddel ezelőtt nyomattatott ki a Román Akadémia. A hagyománylevél még 1914 december 2-án kelt és minden etikai vagy humanitáros nagyképűsködés nélkül a nagyalé ki rendelkezéseket sorolja fel. Mindössze egyetlen mondatot szurt közbe Elias, mely megmagyarázza, milyen gondolatok vezették, mikor mérhetetlen vagyonát az Akadémiára hagyta: A haza felmagasztosítása kulturális főképpen gyakorlati kulturális intézmények alapítása és fiainak a munkában, az öntudatban, a szenvedésben való testvériesülése által.

Maga a végrendelet száraz, mint egy helygymnáziumi okirat. Elias aranyműlő, melyket ez az ősi spanyol-zsidó család századokon keresztül gyűjtött össze gyorsan elosztónak a különböző rubrikákban.

— Összes ingó és ingatlan vagyonom az Akadémiának...

— 500 ezer lejt (aranyban) egy gimnáziumnak...

— 5000 ezért lejt egy árvautthonnak...

— 200 ezer lejt ösztöndíjakra...

Es így tovább a végtelenségig. A nagyobb alapítványokat Elias kívánsága szerint háromtagú bizottság vezeti, melyből két tag feltétlenül keresztény. Szinte csudálatos, mennyire vigyázott ez a vallásos spanyol zsidó arra, hogy végrendelete ne legyen felkezeleti jellegű. Óriási összegeket hagyott iskoláztatási célokra, nem feledkezvén meg még az evangélikus iskoláról sem.

A családtagok aránylag soványan szerepelnek a milliárdos örökségben. Elias nem feledkezett meg senkiről sem s jellemző, hogy egyik távoli rokonának, akinek még a nevét sem tudta is hagyott havi 160 lej járadékot. De töké senki sem kapott.

A végrendeletet záradék követi. Elias, aki utolsó filléreit is román közművelődési célokra hagyta, e záradékban kéri, hogy bárhol halna is el, holttestét Bécsbe szállítsák és testvére, Ábrahám mellé temessék el.

— Abban az esetben, ha Bécsben halnék meg, a temetés hetven órával halálom után következzen, s hogy biztosabb legyen, szurjátok át a szívemet.

A romániai zsidóprobléma a legutolsó héten ezt a két dokumentumot mutathatja fel. Az egyik a hivatalos jelentés Piatra-Neamtuiból, a másik Elias Jakab végrendelete.

Magyarországon a földbirtok-forgalom felszabadítását követelik a gazdák

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Dél előtt ankét volt a földművelési minisztériumban Mayer földművelési miniszter elnöke alatt. Az értekezleten, amelyen a földbirtokbíróságról szóló új törvényjavaslatot készült tárgyalni, jelen volt Bethlen miniszterelnök, Bud pénzügyminiszter és a gazdasági érdekképviseletek kiküldöttei is. A mezőgazdasági kamarák nevében Almásy Imre gróf bejelentette, hogy valamennyi magyarországi gazdasági kamara egyetemben azt kéri, hogy ezt a javaslatot a kormány vegye le napirendről. Hadik János gróf beszéde után Somsich gróf az OMGE nevében kifejtette a gazdák kívánságait, amelyeknek lényege az, hogy az ország gazdaközönsége tiltakozik a földreform törvény érvényének meghosszabbítása ellen, követelik a földbirtokok felszabadítását és azoknak a rendes bíróságok hatáskörébe leendő visszahelyezését, követelik továbbá mindama korlátozások megszüntetését, amelyek a földbirtokokkal kapcsolatban érvényben vannak.

Dip'omáciai eljárás helyett Interpelláció lesz a szentgotthárdi ügyből

PRAGA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A prágai Reform azt írja, hogy a kis antant nem akar nemzetközi ügyet csinálni a szentgotthárdi vámafférból, mert a vizsgálat negatív eredménnyel végződhetik és ebben az esetben merész vállalkozás volna pusztán gyanu miatt diplomáciai eljárást indítani. Egyébként a parlament. külügyi bizottságának legközelebbi ülésén a többségi párt interpelláció formájában szövegesíti az ügyet.

Ötven éve nem látott hóvihar söpört végig a Tátrán

A vihar tövestől tépte ki a fenyőfák százait — Elrepült a Grand Hotel teteje

KASSA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Tátrán szombaton délután borzalmas éklon száguldott végig, s ötven éve nem látott hóvihar dühöngött. A viharban Otárafüred szenvedett a legtöbbet, a fenyőfák százait tövestől tépte ki a száguldó elem, s a háztetőket vitte magával. A villák falai megrepedtek, a Grand-Hotel tetejét magával vitte, s a szél kiszakította ablakait.

Csodálatosképpen emberélet nem esett áldozatul a rettenő viharnek, a veszélyeztetett épületekből mentőexpedíció szállította biztos helyre az embereket.

Este nyolc órára, mintha elvágták volna a vihart, gyönyörű, holdvilágos este lett, amire szükség is volt, mert a villanyvilágítás elromlott.

A kormány erélyesen akar fellépni a piatra-neamtzi temetőrombolók ellen

Egyesülni akar újból a kettészakadt kuzistacsoport

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A piatra-neamtzi temetőrombolás általános felháborodást váltott ki országwide. Amint a jelek mutatják, a kormány is belátta, hogy ennek a páratlan vandalizmusnak okvetlenül véget kell vetni, szigorú nyomozást rendelt el a bűnösök leleplezésére.

A tegnapi nap folyamán Piatra-Neamtzba érkezett Vintila Jonescu, a jasi sziguranca vezetője, s most együtt dolgozik az ottani hatóságokkal. Hír szerint e hatóságok már a tettesek nyomában vannak, azoknak kitétet azon a nyomon keresik, hogy a temetőrombolás éjszakáján a kuzista-diákok álarcos bált rendeztek Piatra-Neamtzban. A bál rendezőt már kihallgatták, de azok kijelentették, hogy semmiről sem tudnak.

A piatra-neamtzi zsidó temetőbe valósgos népvándorlás folyik, s az összerombolt és felhányt sírok között szívetlítő jelenetek játszódnak le. A zsidó hitközség tiltakozó táviratot intézett a kormányhoz és a régensztancához, míg maga a főrabbi panaszelevéllel fordult Miron Cristea patriarchához.

Egyesülés készül a nemzetvédő ligában

Az a sok siker és eredményes tüntetés arra buzdítja most a kettészakadt nemzetvédő ligát, hogy egyesülési akciót kezdjenek. Egy közvetítő már tárgyalásokat is folytat a két kuzista-csoport között, s valószínű, hogy a napokban a két csoport képviselői már értekezletre ülnek össze.

A jó Csendőr szobrával szemben emeljünk szobrot a jó Polgárnak is!

Fekete szénrajz a fehér téli tájról — Egy falu, amelynek csöndjét a Csendőr-szobor őrzi — Néha a jajkiáltás kihallatszik az őrszobákból

NAGYAJTA. (A Brassói Lapok kiküldött munkatársától.) A fekete Oltról halványkék ködpára szakad fel, szétterül a fehér partokon és behurkolja a piros fedelű házakat. A színek orgája ez. Ritkán havazni is kezd és mintegy ünnepi díszül hintik be a hóhelyek az örökzöld fenyők ágait.

Havazni kezd és a köd menekül. Már távoli hegyek fölött imbolyog, mint egy fantasztikus fátyol és az Olt sötéten, szélesen és hangtalanul kitárul hirtelen, a végtelen hómezők között. Olyan, mintha egy festő örült bánattal szívében fekete halotti leplet dobott volna a téli tájra.

A házak azonban derűt hazudnak. Színes ablakaikkal vidáman integetnek. Lám az egyik ház falán piros rózsák, szőlőfürtök és zöld levelek fonódnak koszorúba. Valamelyik régi székely naiv művészetét hirdetik, ki tudja mióta ezek a domboru díszek itt a téli uccán. És gyerekek, apró legénykék, a csizmájuk, kucsmájuk nagyobb mint ők, — mo hó szájjal haragnak a szép karéj kenyérből, amelybe már kukoricát és krumplit, vagy egy kis árpát is belegyur az aggodó háziaszony mert rossz volt a termés és nem lesz tavaszig buza. De azért a kenyér fehérnek, fízta drága buzának büszkélkedni magát mesziről a gyerekek kezéből.

A felületes szemlélő egy idillikus boldog képet színezhethet ki magának erről a faluról, amely úgy elbújik az Olt mögé, s olyan szerényen, mintha nem akarna tudni semmiről.

Egy falu, amelynek csöndje fölött a csendőr-szobor őrködik

A hó pedig egyre hull, mintha beakarna mindent takarni. Egyformává tenni mindent. De eltemetheti az utakat, befödheti a háztetőket, azt a szobrot, amely a községben áll, mégsem rejtheti el. Minden idegen kíváncsian áll meg előtte.

Története rövid. Talán még huszonegyben, — pontosan nem emlékeznek már rá az itt lakók, hiszen olyan messze van még a tegnapi is, — egy fiatal ajtai legény jött haza meglátogatni az anyját. Magyarországról jött. Utlevél nélkül. Valaki feljelenhette, mert keresték a csendőrök. A tizennyolc éves fiu a remület tébolyában, — bizonyára tudta mi az a csendőrközre jutni, — lelőtte mind a két csendőrt, aztán elbujdosott. Nem is jött többé

vissza. Az öreg Pálfiné, az édesanyja sem tudaj, merre jár, él-e, hal-e.

A két csendőr-halálért büntető expedíció indult a faluba. Véresre vertek mindenkít, az egész falut, még azt is, aki nem is ismerte a Pálfi gyereket. Az anyját hetekig győttörték bent a csendőrök, hogy adja elő a fiát. És amikor a boldogtalan anya kikerült a csendőrök kezéből, olyan volt, azt mondják, mint egy szerezsen. Feketére verték a csendőrök. Nemrég aztán szobrot emeltek a két csendőrre: akik kötelességük teljesítése közben haltak meg. És a leleplezésen ott kellett legyen az egész falu.

Most ott áll a szobor, a csendőrök szobra a faluban. Örök mementóként. És őrködik a falu felett.

A faluban pedig minden csendes. Az emberek gondokban őrldönek fel, munkában izadnak és sóhajjal vigasztalódnak. Csak úgy nagy ritkán, ünnepeken, egyszer egy évben felejtik el rövid időre a sok rájuk szakadt terhet, amely alatt nyög. Öregje fiatalja. És karácsony ünnepe most is megtörtént templommal, kalácsal, vendégeskedéssel. A fiatalok pedig táncra jártak, mert a fiatalok fiatalágnak marad minden időben és körülmények között.

Karácsonyi ajándéku lesújt a csendőrököl

Karácsony másodnapján egy néhány ajtai legény együtt iddogait ürmösi pajásaval.

A Liliom korcsma volt nyitva most is, mint minden ünnepnap. Mert csak a Liliom korcsma Bogdán nevű tulajdonosának kedvezett a szerencse, hogy változatlanul ellátssa jókedvvel a fiatalágot. És mivel a fiatalág vasár- és ünnepnapokon ér rá különösen arra, hogy jókedvű legyen, természetesen is, hogy ezeken a napokon Bogdán urnak több is a jóvedelme.

Léta Dávid, Péterfi Aron és más ajtai legények együtt töltötték el az ünnep délutánját az ürmösiekkal a Liliomban. Estefelé aztán hazamentek és mivel jókedvük volt énekelni kezdtek az uccán. Hogy mit, nem emlékszik közülök egy sem rá és hallani nem hallotta senki. Mégis másnap a csendőrök citálták fel a legényeket, akik meglepetéssel hallották a vádat. Karácsonykor a magyar Himnusz énekelték az uccán.

Mint már említettem, Nagyajta nem részesült abban a kiváló szerencsében, hogy csendőrör legyen a faluban. Ezért a legényeket a közeli Bölönbe vitték, a csendőrörmester ur elé, aki megkezdte a vallatást. Hogy ki volt a feljelentő, azt mai napig sem tudja senki. Az őrmester ur csak tanukról és a vádlókról gondoskodott.

Két tizenkétéves fiúcska volt a tanu, a kik soha életükben nem hallották a Himnusz. Két tizenkét éves gyerekkel erősítette meg a vádat az őrmester ur. A gyerekek hallották — karácsonyi csoda történt, — azt a himnusz, amelyet nem ismertek s amelyből a tizennyolc éves vádlottak is csak pár sort tudnak s amelyet mégis énekeltek.

És a két gyermek vallomását, hogy hallották a legények karácsonyi énekét, jegyzőkönyvbe vette az őrmester ur. Aztán a legények egy része is beismerete, hogy csakugyan, úgy rémlik, mintha mámoros fővel énekeltek volna a Himnusz. Ezt azután vallották be, amikor már az őrmester ur utasítására bíkácsokkal először huszonötöt, aztán tizenötöt adtak le karácsonyi ajándéku a legényeknek.

Miután így »beismerésben« voltak a vádlottak, a bölöni őrmester ur, mint a rablőgyilkosokat, megvasalva, egymáshoz fűzve, ki sértette be gyalog őket a szentgyörgyi csendőrparancsnokságra. Azok átküldték a szentgyörgyi rendőrségre, ahol egy rendőrfőnökkel traktálta az égbekiáltó dümböcselt legényeket. Ott voltak egy napig étlen-szomjan, akkor a rendőrök újra visszavitték a csendőrségre, amely a változatosság kedvéért az ügyészségre kísérte őket. A sepsiszentgyörgyi ügyészség azán végre szabadelábra helyezte a székely legényeket.

Csupán ennyi történt Nagyajtán. Csupán csak ennyi.

És amikor visszafelé újra elmegyek a csendőrszobor előtt, képzeletben ismét látom a Karácsony szegény, póruljárt, rajongó katonáit, akiknek ünnepi éneke kétségbeesett jaj kiáltásba olvad át.

En persze nem tudom, énekeltek-e valóban az ifju nagyjait legények a magyar himnusz, vagy sem? De hisz ez nem is fontos. Hanem megkérdem a nagyjait Kötelességtudó Csendőr szobrát:

— Tudod-e te, Kötelességtudó Csendőr, hogy mi a magyar himnusz?

— Tudod-e te, hogy az nem valami lázító, irredenta dal? Hiszen, amikor azt írta a költő, váteszi lelkében, sem élhetett az irredentizmus gondolata... hanem egy balsorsujtota nép szívtépő, zenés mája, amely már »megbűnhődte a multat s a jövőndöt.«

— Tudod-e, Kötelességtudó Csendőr, hogy valóban megbűnhődtek... mért büntetted hát tovább is a mi fiainkat korbáccsal és bíkácsokkal?

— De lehet, hogy tévedek és ők, naiv és együgyű, karácsonyi legénykék, valami nagy bűnt követtek el... akkor is azt kérdem tőled, Kötelességtudó Csendőr: Van-e olyan írott vagy titkos törvény, amely kötelességgé teszi neked, hogy bíról ítélet nélkül ököllet, puskatussal, bíkácsokkal itélkezzél védetlen emberek fölött?

Ha van ilyen törvény, akkor bocsánatot kérek... akkor minden rendben van. Akkor a Kötelességtudó Polgárnak kötelessége tőni a Kötelességtudó Csendőr ökölcsarásait. Akkor az országnak mindegyik, de mindegyik faluában állítsák fel a Kötelességtudó Csendőr szobrát szemben a Kötelességtudó Polgár szobrát, akinek meztelen hátán véres árkokat mintáz a bíkácsok.

Somlyófi Eller Gizella.

**Télikabát,
nőikabát,
bőrkabát,
férfi és gyermeköltönyt**
legolcsóbban tud beszerezni a
REZISTENTA
Kapu-utca 40 szám alatt.

Dollárkölcsonöket szerzünk, földbirtokra, és városi bérházra cca 90% os kamattal 35 évi időre

Atlanta ügynökség

Strada Lutherană mellékutca, Jancsírét, Villa Thór. Bejárat: hadtestparancsnoksággal szemben.

ESEMÉNYEK A VILÁG MINDEN TAJARÓL

Elítélték a bécsi tüntetőket. A bécsi esküdtbírósg tegnap ítélkezett a július tizenötödiki bécsi tüntetés két fővádlottja felett, akiket héthónapi súlyos börtönbüntetéssel sújtottak.

Albániában megszüntették a többnejűséget. Tiranából jelentik: Albániában életbe lépett az új büntető törvény, amely a többnejűséget megszünteti.

Burgenland új tartományi főnöke. Kismartonból jelentik: Burgenland tartományi főnökévé Schreiner Antal képviselőt választották meg.

A francia kormány újra le akarja tiltatni a kommunista képviselőket. A kormány ragaszkodik régebbi elhatározásához, hogy a szökésben lévő kommunista képviselőket letartóztatja. A kamarában a kormány bejelentette ezt a szándékát és a vonatkozó javaslat beterjesztésénél felveti a bizalmi kérdést. A kommunista képviselők hír szerint meg akartak jelenni a kamarai ülésen. A képviselők elfogatására kirendelt detektívek a kamara egész környékét körül fogták.

Londonban most épült fel a világ legmodernebb színháza. Londonban most fejezték be a Piccadilly színházat, amely a világ legmodernebb színháza. A nézőtér ülőhelyeit léggárnakkal látják el, az öltözőket fürdőszobákkal, a színház mellett pedig egy hét emeletes garázs van, ahol az egész közönség autóját elférhet.

Trockij, Rakovszkyt és sok más ellenzéki vezetőt száműzték a szovjet. Moszkvából hír szerint a szovjet harminc ellenzéki vezetőt itélt száműzésre, legfőbbet Szibériába. — Trockij Asztrakánba száműzték, amely a legközelebbi vasutállomástól ötszáz kilométerre van. Szovjet körökben hangsúlyozzák, hogy erre a szigorú intézkedésre azért volt szükség, mert az ellenzékiek a párt kongresszusai kapcsolatban tett ígéretüket, miszerint alkalmazkodó magatartást fognak tanúsítani, nem tartották meg.

A csatornába zuhant egy autóbussz. Milánóból jelentik: A Modena melletti Villa Magreta városban egy vásárról jövő autóbussz az országútról a csatornába zuhant. Hatan azonnal meghaltak, közöttük az autóbussz tulajdonosa és a sofőr is, négyen pedig súlyosan megsebesültek.

Kigyuladt egy butorgyár Ujpesten. Ujpesten tegnap délután néhány perc alatt lángba borult a Gyurcsó György-féle butorgyár. A tűz olyan rohamosan terjedt, hogy csak nehezen sikerült lokalizálni. Hozzájárult még ehhez az is, hogy a víznyomás csökkenése miatt magasabb részeket nem oltthattak. Később negyven hektos benzín motor fecskendővel sikerült megfékezni a tűz pusztítását, azonban a műhely értékes fémegmunkáló gépeivel teljesen elpusztult.

Egy elszabadult mozdony halálos szerencsétlenséget okozott. Prágából jelentik: A szobai határnál egy tehervonat mozdonya elszakadt a vonattól. A mozdonyvezető a sínek közé zuhant, s a rajta áthaladó tizenkét vagon csatolásra tépte. A fűtő eszméletlenül kapaszkodott a mozdony kis peremébe. Végül Párkányban egy fűtő halálmegvető bátorsággal a robogó mozdonyra ugrott, lefékezte és ezzel elejét vette a további katasztrófának.

Budapesten megszavazták az új büntető novellát. Budapestről jelentik: A felsőház letárgyalta a büntető novellát. Varga Ferenc koronaügyész hozzászólásában kérte, hogy a bolsevizmus elleni védekezés céljából a büntető novellát szigorítsák meg. Rámutatott a bolsevista propaganda nemzetközi veszélyére. A felszólalásokra Pesthy igazságügy miniszter válaszolt, majd a novellát általánosságban és részleteiben is megszavazták.

Megverték Gaidát és vezérkarát. Prágából jelentik: Egy fascista politikai gyűlésen megverték Gaidát egész vezérkarával. Ga a sietve menekült a gyűlésről.

A Kolozsvári Magyar Színház bucsu-estéi:

Ma, szerdán: **HOTEL NAPOLEON** Párisi bohózat-újdonosság, csak felnőtteknek!

Csütörtökön: **A levél** Büntügyi drámai újdonosság először. A budapesti Vigaszínház bombasikere Poór Lili és Tárai Ferenc fellépésével

Pénteken utolsó előadásul: **BROADWAY**

Az amerikai alkohol-csempészes véres és mulatságos eseményei. Zenével és táncokkal New-Yorkban 2500 szer adták elő együttlétükben. — Poór Lili, dr. Janovics Jenő és Tárai Ferenc fellépésével

5125

Román válasz az amerikai bizottság súlyos megállapításaira

Milyen sorsuk van a kisebbségeknek Romániában?

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A washingtoni román követség a clevelandi America című román lapban hosszú cáfoló iratot tesz közzé az amerikai bizottság ama jelentésére, melyet közvetlen tapasztalatai alapján a romániai kisebbségek helyzetéről tett az amerikai közvéleménynek.

A washingtoni román követség a cáfolatára a meghazudtolt amerikai bizottság bizonyára megadja a megfelelő választ, de mi is kötelességünknek tartjuk, hogy mint a való helyzet tudatos elferdítését és leplezését, ha csak egészen röviden is, hiszen már annyiszor rámutattunk a jogtalanságok tömegére, a maga értékére szállítsuk le.

Az amerikai román követség az amerikai bizottság lesújtó megállapításaira legelőbb azzal a frázissal válaszol — egyszerűen kiemelve a Brătianu-Duca-Titulescu-féle szótárból, — hogy tények bizonyítják, miszerint valamennyi romániai kisebbség teljes gazdasági, vallási, politikai és iskolázási szabadságot élvez. Hogy ez mennyire nem igaz, azt nemcsak mi tudjuk, kik az ellenkező állapotot szenvedjük, s nemcsak a kisebbségi sors külföldi vizsgálói, valamint a demokrácia számos kiváló román reprezentánsa, mint Jorga, Maniu, Cioba, Costa Foru, Mile Constantini, Lemény, tudják, hanem maguk a miniszterek és a liberális párt korifeusai is, akik időnként a kisebbségi polgármek orvosoltatni igyekeznek, hogy sérelmek orvosoltatni fognak. Dehát a nagyváradi események nem elég példa a teljes vallási szabadságra, a választási erőszakosságok és gyűléseink ellenőrzése cenzura és ostrom-állapot a teljes politikai szabadságra, biratokok egyoldalú kisajátítása, adók aránytalan kivétele, kisebbségi pénzintézetek leszorítása stb. a teljes gazdasági szabadságra, román nyelven való tanítás kényszere, nyilvánossági jog megvonása, a másfelekezetű iskolákba való járás eltiltása, a baccalaureátus rendszere, államsegély megvonása stb. az iskolázási szabadságra?

A román követség cáfolatában előszertettel ismétli meg az Angelescu-féle imosakodást: mennyi magyar tanítvány állami iskola van Romániában, szemben a magyar imperium alatt román iskolázással! Sokszor megmondtuk, hogy ezek az iskolák a Danaidák ajándéka, amely magyar gyermekeket a regáti tanítókkal és szellemmel, valamint a tanítás módszerével és rendszerével nemcsak faji műveltségben, de kulturájukban is meggyöngíti. És ez iskolák egész tömegéhez a magyar lakosságnak, a saját felekezeti iskolája rovására kell anyagi segítséget nyújtania!

A kulturális szabadságra különben nemcsak iskolánk helyzete, a szisztematikus elnyomás és elszorvasztás a jellemző, hanem a nyelvhasználat megakadályozása a hivatalos élet egész vonalán, s az a megkülönböztető

adóteher, mely közművelődési és jótékony intézményeinket a román hasonló egyesületekkel szemben sújtja. Csak egy kiáltó példa a mit a washingtoni román követség sem cáfolhat meg és tagadhat le, mert törvényben foglaltatik: a magyar színtársulat az előadás bruttó bevétele után huszonhat százalék adót tartozik fizetni, a román társulat tíz százalékot. A magyarnak át kell engednie ingyen a termet, a díszletet, a műszaki személyzetet a román társulat számára, viszont szubvenciót, városi és egyéb segélyeket csak ez kap. Amának menthetetlenül tönkre kell mennie a rendszer alatt, mint ahogy iskoláinknak az államsegély hiánya és a súlyos korlátozó törvények és redelknezesek miatt.

Még egy néhány csekély tévedést a román követség nyilatkozatában. Azt mondja, hogy az Erdélyi történeti egyesülés után a magyar papságnak egyetlen főbb funkcionáriusát sem fosztották meg állásától, sem nem utasították ki az országból. Ha nem volna olyan messze Amerika, a követség tudomást vehetett volna rá, mint ahogy az amerikai bizottság bizonyosan tudomást is vett róla, hogy Kirchknopf kolozsvári ev. főesperesnek távoznia kellett az országból, hogy számos magyar lelkészt — még a legutóbbi időkben is — alaptalan vádakkal illetve meghurcoltak, bebörtönöztek, s majdnem valamennyi mint »irredenta-gyanús» állandó ellenőrzésnek és vezekztetésnek volt kitéve. És a követség a vallásszabadságnak és a felekezeti tiszteletnek arról a magaslatáról sem tud, mellyel a régi és kiváló magyar unitárius egyháznak nem engedték meg, hogy a szenátusban a többi felekezettel együtt képviselve legyen, ellenben megengedték — csupa hódolathoz a vallás szabadság és tiszteletből a más felekezetűek iránt, hogy zsinagógákat szabadon feldulhassanak és vallási kegyeszeket meggyalázhassanak. És azt sem tudja, a követség, hogy ez a tisztelet és szabadság azt a Majláth gróf erdélyi püspököt mellőzte a szenatori tisztségben, aki a rom. kath. egyháznak a legméltóbb képviselője, s annak ellenére, hogy ötször annyi hívet számol, mint az, akit kizárólag sovén politikából a szenátus tagjának nevezett ki.

Még csak egyet a sok közül, cáfoljon meg a washingtoni román követség: nem Franasovici, a mostani belügyi államtitkár volt-e az, aki egy kivándorlási botránykal kapcsolatban a parlamentben önértzetesen és nagy tévességgel ezzel védekezett a kivándorlás körül folytatott seftelések vádjá ellen: hazafias dolgot vélt cselekedni, mikor kisebbségi polgárok kivándorlását előmozdította.

Az amerikai bizottságnak egy jöttát sem kell visszavonnia abból, amit romániai tapasztalatai alapján megállapított, ellenben rengeteg sokat nem állapított meg abból, amit a liberális kormányzat a szabadság, egyenlőség, rend és közéleti tisztaság ellen ma is elkövet és elkövetni enged.

Vegyileg fest tisztít Czink Cluj. Postai küldeményeknél 20% engedmény

Német és francia nagyiparosok megcsalták Franciaországot a jövátétel terhére

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A francia pénzügyminisztériumban nagyarányú csalásnak jöttek a nyomára. A csalást német és francia nagyiparosok közösen követték el Németország jövátételi szállításai-val.

Kölcsönös megállapodás alapján a né-

metek mennyiségileg jóval kevesebbet szállítottak, mint amennyit a jövátételi bizottság előírt, de a fizetést hivatalos szállítási lajstrom alapján jegyezték be, s a jelentékeny különbözeten megosztották.

A nagyszabású családi ügynek további érdekes folytatása lesz.

Bankot mindenki alapíthat, de nem mindenki terjesztheti a részvényjegyzési felhívást

SZÉKELYUDVARHELY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Hirt adtunk már arról, hogy a liberálisok egy, a székelyföldön alapítandó bank létesítésén fáradoznak és már meg is jelent a részvényjegyzési felhívás, amely az altruizmus kihangsúlyozásával csinálja a palifogást. Mindez rendben volna, bankot mindenki alapíthat, ellenben ennek a bankalapításnak van egy momentumja, a melyet nem hagyhatunk szó nélkül. Az udvarhelymegyei liberálisok részvényjegyzési felhívása ugyanis a Székely Közélet című magyarpárti újságban is megjelent. Hát ez ab-

szurdum. Ez a tény ugyanis alkalmas lehet a megtévesztésre és a felhívásra olyanok reagálására, akik egyébként nem valószínű, hogy pénzükkkel és bizalmukkal ilyen alakulást támogatnának.

Nem hisszük, hogy a Székely Közéletet elítélendő anyagi szempontok vezették volna, valószínű, hogy súlyos bakdövről és felületességről van szó.

Mindenestre kíváncsiak, hogy a magyar újságok gondosan mérleget, hogy mihez adják oda hasábjait.

Bomlik a Lupu-párt

Kilépett a pártból a fővárosi tagozata

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Lupu-párt bomlása most már véglegesnek mondható. A pártnak Simionescu vezetése alatt álló fővárosi csoportja január nyolcadikán megtartott ülésén kimondta a nemzeti-parasztpárthoz való csatlakozást. A határozat indokolása valóságos vádbeszéd Lupu ellen, s hangoztatja, hogy Lupu mellett, hogy elárulta pártját, elárulta elveit, a pártklubból kártyabarlangot csinált. A párt most a fővárosi csoport kiválása után a teljes megsemmisülés előtt áll.

Bicsérdynek

ujabb áldozata van

SZEGED. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A már évek óta terjedő bicsérdizmusnak újabb áldozata van, aki olyan fanatikusan tartott elvei mellett, hogy végül is elpusztult. — éhen. Kiss János jómódú szegedi építész mástól éve Bicsérdi Béla előírása szerint csak nyers dolgokkal, főleg hagymával és gyümölcsökkel táplálkozott. Környezetét is kényszerítette, hogy hasonlóan éljenek. De amíg családjának mindenik tagja kitűnően nézett ki, az erőteljes iparos nap-nap után fogyott és erőtlenedett, míg végül is ágyának esett. De azért továbbra is csak a Bicsérdi-féle recepteket használta betegsége ellen és megtiltotta, hogy orvost vigyenek hozzá. Családja, amely csak színleg volt bicsérdista, de titokban annál jobban áldozott a hűség élvezetének, — kijátszotta az építész ez újabb tilalmát is és ravasz fondorlattal mégis orvost hívtat a beteg családfőhöz. Az orvos megállapította, hogy a rendszertelen étkezés miatt az építőmester szervezete felmondta a szolgálatot s mivel megszűnt az ellenálló képessége, tudósúcsurhot is kapott.

A jómódú ember néhány nap mulva meghalt éhen, de kitartott meggyőződése mellett.

Vajjon Bicsérdy nem úgy tesz, mint a szegedi építész környezete? Ő is pompásan néz ki és még mindig él. Nem árulja el, hogy a hagymát csak a rostélyoshoz fogyasztja. Ugy nagyon jó is.

Január 18-ra halasztották a kolozsvári diákker folytatását

Cuza lesz a Weiszlovics támadóinak védője

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A hadbíróság ma délelőtt folytatni akarta a diákok ügyének tárgyalását, melynek során ítélkezni kellett volna a Weiszlovics támadói felett is. A diákok arra kérték a bíróságot, hogy halasszák el a tárgyalás megtartását, mert ők Cuza professzort akarják védőül lehozni. A bíróság helyet adott kérésüknek és mivel a tanúk sem jelentek meg kellő számban, a tárgyalást január 18-ra halasztották el.

Megkezdte működését a Brassói Turistaegyesület

BRASSO. (A Brassói Lapok munkatársától.) Az EKE brassómegyei osztálya helyében megalakult Brassói Turistaegyesület, melyet a hazai és helyi turisztika fontos érdekei és egy lelkes, természetkedvelő fiatal gárda tettvégya és buzgóssága hozott létre, teljes erővel megkezdte működését. Az Egyesület vezetősége, Bácsfalva községi előjáróságának megértő és méltányos határozata alapján már megkezdte a nagykövetségi menedékház újjáépítésének munkálatait és lépéseket tett, hogy a turisztika minden hivatalos és társadalmi szervezetével harmóniában minél aktívabban, s eredményesebben tegye az új egyesület munkáját.

Egyelőre a legfontosabb, hogy az egyesületnek minél több tagja legyen, ami, tekintettel az általános rokonszenvre és érdeklődésre, mely a Brassói Turistaegyesület iránt megnyilatkozott, s az aránylag kicsiny tagdíjra (évi 120 lej), amelynek ellenében többféle kedvezmény van kifizetésben, bizonyára nem ütközik nehézségbe. A tagok tömeges belépése jórészt biztosíthatja a menedékház költségeinek a fedezését. Akiknél gyűjtőívek vannak, s akik még gyűjtést vállalnak, igen nagy szolgálatot tesznek az ügynek, ha az egyesületnek minél több tagot szereznek.

A Brassói Turistaegyesület főtitkársága

Elixir Pangaduine???

Csukamájolaj,

likőr formájában, íze nagyon kellemes, hatása négyszer olyan erős, mint a közönséges csukamájolajé, nem okoz gyomorrendellenességeket

Feltaláló J. BOUILLOT, aki ezzel befejezte ARMAND GAUTIERE dr. a párisi orvosi fakultás vegytan professzorának kutatásait.

Az

ELIXIR PANGADUINE-t

ajánlják a legnagyobb francia orvosi tekintélyek

Kapható az ország minden drogériájában és gyógyszeráránban.

Romániai vezérképviselő: GEORGES VERGLAS, București, Precupești Vechi No. 1.

2727

bármely a turisztikát és az egyesületet, s annak tagjait érdeklő ügyben készséggel ad információt. Hivatalos helyisége dr. Takács József főtitkár. Ügyvédi irodája, Buzasor 9 telefonszám 584.

A Brassói Turistaegyesület választmánya január 13-án, pénteken este 8 órakor a Korona-szálló vendéglője külön termében első ülését tartja, melyre az egyesület elnöksége a választmány tagjait és tisztviselőit ezúton is meghívja.

Pozsony túl van a veszélyen Londonban a Themse árja negyven áldozatot követelt

POZSONY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az izgalmas napok után tegnap óta Pozsony lakosságának idegessége lecsillapodott: megállapítható, hogy Pozsony túl van a veszélyen. A Duna hatalmas jege a lassú olvadás következtében megszakadt és megindult. A Dunába fagyott hajók megmentésére azonban semmi remény.

Londonban a Themse árvíz katasztrófájának eddig negyven halottja van. A lakosság lepedőkből font kötelekkel menekült a veszélyeztetett házakból. A Szent Tamás kórház földszinti terméből éjszaka szállították fel a betegeket az emeletre. A Westminsteri gát átszakadása után egy órával a víz másfél méter magasságban áll az utcán.

A meteorológiai intézet jelentése szerint jórészt felhős idő készül, kisebb lecsapódásokkal és gyenge éjjeli fagygal.

MAGYAR SZÍNHÁZ

A frakkos Hamlet

A kolozsvári magyar színház tegnap este játszotta el Shakespeare remekművét, a Hamlet című drámát, eltérően az eddigi szokástól, a régi angol öltözetek helyett modern ruhában — frakkban, sportruhában. Az előadást megelőzően Janovics Jenő dr. színgazgató tartott bevezető beszédet, melyben vázolta az új felfogás kialakulását, a frakkos Hamlet körüli harcokat, melyek végül is a modern felfogás javára dőltek el.

A tegnapi előadás valóban meggyőzően bizonyította, hogy a mai kor ruhájában eljátszott Hamlet közelebb férkőzik a teljes és zavartalanabb megértéshez, ahol diszharmónia nem volt érezhető, s bebizonyult az is, Shakespeare zenije korokon és ruhákon túl is megfogja a lelkeket.

Az előadás a szokott tökéletes volt. A cimszerepben Táray adott hűsből és vérből való, szenvedő és bosszúálló meggyőztört fiút. Janovics Jenő és Poór Lili a királyi párt alakították, Lantos, Petróczy Alice, Hoykó, Mihályi és Tompa kisebb szerepeikben járultak hozzá a frakkos Hamlet brassói sikeréhez.

A BRASSÓI LAPOK előfizetési díjai: egy évre 1000 lej, fél évre 520 lej, negyed évre 270 lej, egy hónapra 100 lej.

Bármely felekezet papjai, tanítói és tanárai, nemkülönben az állami iskolai tanítók és tanárok is a fenti előfizetési díjaknak csak a felét fizetik. Az előfizetési díj legkönnyebben postautalványon küldhető be a kiadónálval címére.

Előfizetőink 25 százalék kedvezményt kapnak minden könyv után, amely a Brassói Lapok könyvosztályának kiadványa, — jegyzőket kívánságára bárkinek portómentesen küldünk.

Elegáns és
pontos

Nyomdásztanulót
felvesz a
Brassói Lapok
nyomdája.

Gazdasszonyok

ne fogadjanak el más
csak a Krbeke-féle
Házfokrázat

című könyvet.

Ára 40—100 lej.

Kapható mindenütt.

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban.
Az előfizetésre vonatkozó tudnivalók az első oldalon, a lap fején olvashatók.

Hirdetések vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők,
vagy pedig bármelyik hirdetési iroda vagy bizományosunk
átján is feladhatók.

A *gal megjelölt közlemények díjazás alá esnek.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla.

A Brassói Lapok nyomdavidualatának kiadása

Budapesti szerkesztő: Radnay Oszkár.

Budapesti szerkesztőség és kiadóhivatal:

VIII. ker. Baross-utca 43. IV. 9.

Ausztia: Szerkesztőség: „Wiener Auslandskorrespondenz“, Wien, II. Taborsgasse 7. Telefon: 40-3-22. Kiadóhivatal és olvasóterem: Österr. Anzeigen-Ges. A.-G., Wien, I., Wlldprelmart 1. Telefon: Serie 62-6-95. Fild-kokkal a vidéki városokban.

A Brassói Lapok egyes példányának ára (Bukarestben is) 5 lej, vasárnap 6 lej; Ausztriában 40 garas, Csehszlovákiában 1 cK, Jugoszláviában 2 dinár, Magyarországon 20 fillér. Franciaországban 1 frank, egybeült 6 lej értékű valuta.

Régi magyar temetők írásai

Átkozott sorom volt
Nékem Mike Pálnak
Fináncz meg a zsidó
Meg meg ekzekváltak
Itt e hantok alatt
Nincsen immár kamat
Ajánlom magamat.

Gazda Csomós János
Ugy ért gyászos véget
A csürje kigyulladt
Ő meg benne égett
Saját két bornyával
Ott bészorulának
Szörnyű esete ez
A halandóságnak.

En Tuba András
E sirba tértem
Sajátul lakom
Nem pedig bérben.

Bizony furcsa némely halál
Olyan mint a mókusmadár
Vala nevem Bodó Ferke
Elnézéshül verték fejbe.
Mert hát akik nekem estek
Zöld Pestára leselkedtek,
Leütének engem végül,
Igy hőttem meg szivességből.

En Kerekes Sándor
A hetedik voltam
Ki Viskén az idén
Késelésbe hőttem
Hej ha a kezembe
Vóna még egyszer kés
Még szebb vóna Viskén
Az idei termés.

Itt nyugszik Bugyi György
Dinnyecsősz volt Téten
Ezen hévatalban
Nem lehetett téllen
De most urrá lett, hogy
Halálba sodródott
Alhatik fényesen
Akárcsak az grófok.

Cserepes András
Leült a székre
A gutaütés
Egy helyben érte
De az vót itten a
Nagyobb és főbb dolog
Előbb az hordóval
Igen tanácskozott.

— A cíkmezei Magyar Párt intézőbizottságának ülése. Gyergyószentmiklósról jelentik. Az Országos Magyar Párt cíkmezei szervezeteinek intézőbizottsága január 14 én délután fél kettőkor Gyergyószentmiklóson, a Laurentzi szálloda nagytermében Incze Domokos elnöklété alatt gyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. László Dezső dr., Willer József dr.

országgyűlési képviselők és Gyárfás Elemér dr. szenátor beszámolóit tartanak. 3. Jelentés a képviselő és szenátor-választásokról. 4. Titkári jelentés a pártiroda működéséről. 5. A múlt évi számadások előterjesztése. 6. Az 1928 évi költségvetés megállapítása. 7. Egy szűkebbkörű bizottság megalakítása a párt sűrűs ügyeinek ellátására. 8. Indítványok. A párt vezetősége az intézőbizottság összes tagjainak feltétlen megjelenését kéri.

— Páll György a temesvári megyei tagozat főtitkára. Temesvárról telefonálja tudósítónk: A Magyar Párt temesvári megyei tagozatának főtitkárává Páll György dr.-t választották meg Osztie Andor helyébe, akit a Népiroda vezetésével bíztak meg. A párttagozat Pállban agilis, népszerű és nagy koncepciójú férfiut nyert, akinek működése elé nagy bizalommal tekintenek, s remélik, hogy az ő működésével új éra következik a bányási tagozatban.

— Jó egészség a legfőbb kincs. Ígyék reggelire és uzsonnára egy-egy csésze Ovomaltine-t, ez a legbiztosabb módja az egészség megővésének.

— Pozsonyban felmentették Blumensteint. Pozsonyból jelentik: A bíróság tegnap ítélték nagy érdeklődés mellett egy Blumenstein elkm feljelentés ügyében. Egy Raab nevű földbirtokos azért jelentette fel Blumensteint, mert az eladott neki aranyjárdék két vényeket s kiszállította tízezer cseh koronáért Párisba, azonban mindaddig egy fillért sem kapott. A bíróság felmentette Blumensteint a fizetés alól azzal az indoklással, hogy Raabnak tilos volt vásárolni olyan kötvényeket, melyek az országból nem voltak kivihetők.

— Huszonöt éves a temesvári református Nőegylet. A temesvári nőegylet most ünnepelte huszonöt éves jubileumát. A szép ünnepségen Szabolcska Mihály tartott istentiszteletet.

— Influenza és nátha ellen megvédi, torokgyulladást, légcsőhurutot gyógyít az Anacot-pasztila állandó szopogatása.

— A polgári nyugdíjasok figyelmébe. A kedvezményes vasúti jegy váltására jogosító arcképes igazolványok január 1-től a brassói vasúttigazgatóság (Kapu-u) III. em. 27. sz. szobában hosszabbították meg, — az ünnepnapok kivételével mindennap d. e. 12—1 óráig terjedő időben. A meghosszabbítás iránt 8 lej okmánybélyeggel ellátott és az adóhivataltól nyert nyugdíjasságot igazoló bizonyítvánnyal felszerelt kérvénnyel kell folyamodni a meghosszabbítás díjtalan. Az 1925 év végével lejárt régi könyvek helyett újaként azonban a »Directia I-a Exploatare CFR, Serviciul Permiselor«-hoz kell folyamodni, Gara de Nord, Bucuresti a régi könyvek becsatolása mellett.

— A vonat elgázolta a sertéskondát. Temesvárról jelentik: A Buziásról Temesvárra induló vonat Törökszákoson belefutott a síneken vonuló sertéskondába és hét kővér disznót szétlépett.

— Két francia mérnök találománya. Párisból jelentik: Két mérnök szerkezetet konstruált, mely a telefonra felszerelve csengés helyett fülemile vagy pacsirta fütttyel jelez.

— Ahol csak fajtiszta germán lehet turista. Berlinből táviratozzák: Az itteni törvénytől különös perben ítélték tegnap. A berlini osztrák német turista egyesület hét zsidó tagja indította meg a pert az egyesület berlini vezetősége ellen, akik kizárták őket azzal az indoklással, hogy az egyesületnek csak fajtiszta germán tagjai lehetnek. A törvénytől a panaszosok beadványának helyt adott s kizárásukat érvénytelenítette.

Pyramidon
tabletták

most már
Kiscsomagolásban
(zacskó 3 tablettával) minden
gyógyszertárban vásárolható.
Ezenkívül, mint eddig, 10, 20 és
100 tablettás csomagolásban
kapható.

Eljárás indult Ghiulea egyetemi tanár ellen

Ghiulea kolozsvári egyetemi tanár, a nemzeti parasztpárt ismert vezére ellen Ducea belügyminiszter utasítására a közoktatásügyi miniszter fegyelmi eljárást indított, mert Ghiulea a zavargásokkal kapcsolatban cikket írt és nyilatkozott, s a diákságot elítélte a rombolásokért, s hangoztatta, hogy csak annak örül, hogy a kolozsvári diákság távoltartotta magát a rombolásoktól. A vádat Ghiulea ellen Manescu ugyancsak kolozsvári egyetemi tanár képviseli. Egyszóval elítélik azt, aki a rombolásokat elítéli. A kormány rendet csinál.

— Fogyasztási szövetkezetet alakítottak a bányási lábbelikészítők. Temesvárról telefonálja tudósítónk: A temesvári és bányási lábbelikészítő iparosok az egész bányás területére kiterjedő fogyasztási szövetkezetet alakítottak a brassói mintájára és azonnal mintegy három milliónyi üzletrészt jegyeztek, mely készpénzben be is folyt. A börzűlet február elején meg is nyílik. A cél az, hogy a lábbeli iparból kizárják a közvetítőket.

— Kívégzik a férjgyilkos Ruth Snyder. Newyork állam kormányzója nem adott kegyelmet Ruth Snydernek, s így a férjgyilkos uriaszonyt és kedvesét, Robert Greyt a napokban villanyszékbe ültetik.

— A Brassói Magyar Dalárda csütörtöki próbáját Dr. Willer József I. karnagy vezeti le. Az elnökség felkéri úgy a női, mint a férfi tagokat, hogy a próbákön okvetlen és pontosan jelenjenek meg.

— Felhívás. A brassói róm. kath. főgimnázium igazgatósága értesíti a mult iskolai évben a negyedik osztályt végzett növendékeket, hogy az abszoláló bizonyítványukat az irodában átvehetik.

(x) Április elsejére életbe akarják léptetni az új vámtörvényt. Bukarestből azt jelentik, hogy a legfőbb vámtügyi bizottság újra megkezdte munkáját és szerdai ülésében az ezredik vámtételig jutott el. Hogy munkája minél gyorsabban haladhasson, ezután mindennap ülést tart és így a hó végéig elkészül a revízió munkájával. Ha ez megtörténik, a javaslatot azonnal a kamara elé terjesztik és remélik, hogy az új vámtörvényt április elsején már életbe is lehet léptetni.

(x) Nincs már mit exportálni Romániából. Brailából azt jelentik, hogy az Aviemore és a Foscolo nevű gőzösök üresen voltak kénytelenek elhagyni a kikötőt, mert már nincs terménykészlet Romániában amelyet exportálni lehetne.

VIITORUL

Hozománysegélyező Betéti Társaság
Cluj, Strada Memorandului (Unio-utca) 4.

Hozományt kapnak

hölgyek és urak kik házasodni akarnak, ha intézetünkkel megállapodást kötnek.

Fizetünk:

I-ső osztályban, 100 000 lej készpénzt, vagy adunk teljes konyha-, háló- és ebédlőberendezést 120 000 lej értékben.
II-ik osztályban, 70 000 lej készpénzt, vagy adunk teljes konyha-, háló- és ebédlőberendezést 80 000 lej értékben.
III-ik osztályban 40 000 lej készpénzt, vagy adunk teljes konyha- és hálóberendezést 50 000 lej értékben.

Általános feltételeink értelmében annak is kifizetjük a hozománysegélyt ki nem nősül meg vagy nem megy férjhez.

Legkisebb díjak és legelőnyösebb feltételek!

Keresünk óvadékpés képviselőket az ország minden városában havi fix fizetés mellett.

Niculescu—Basu és Florica Filimon hangversenye

Operaénekesek a hangversenyteremben a legfrissebb esetekben szokták teljes ki-elégülést adni. Különösen akkor nem, ha a művész par excellence drámai énekes. A drámai operarészlet kiszakított töredék a jelenetből: hiányzik a gesztus, az akció, az aláfestő zenekar, sőt még a dekoráció és kosztüm is. Újabb operaria hangversenyben — stilszerűtlenség. Ugy tudjuk, hogy még Saijapin sem jó mint koncerténekes. Számomra talán az egyetlen Lilli Lehmann volt az, aki mindkét ténen a művészi tökéletességet testesítette meg. Csak hogy az ő művésze kettős volt: hangversenyen nem volt operaénekes, hanem ideális dalművész. George Niculescu-Basu, a hírneves basszista, hatalmas hanggal rendelkezik. Különösen a középfekvésben nagyon szép és testes ez a basszus. A magasabb regiszter kevésbé hordképes. Heroikus színezete van Niculescu-Basu hangjának, melynek érces ragyogása a patetikus, erősen drámai dolgokban érvényesül a leghatásosabban. Kiváló élvezet lehet, őt, mint Mefistofelet Boito operájában meghallgatni, melyből az Ecco il mondo kezdetű híres részletet nagy bravúrral, grandiózus dinamikai fokozással énekelte. Ez, valamint a trágalmazási ária a Se villai borbélyból és Gáspár áriája a Büvös vadászából voltak a hangverseny fénypontjai. Ezekben Niculescu-Basu úgy hang, mint ki-fejezési erő és énektudás tekintetében kitűnő adott. Nagyon szép pianót és kiváló frazírozását élvezhettük a Caro mio ben áriában és Flégiernek a kűrt című dalában, mely egyébként Vigny költeményének egy pár kikapott sorát csufolja meg, nagyon izléstelenül. (Hogy lehet ilyeneket énekelni?) A művész dalokat is énekelte. Grieg feláték-telen Heine dalát (Volt egy öreg király) egyszerűen, előkelően, szépen adta elő; de Loewe Prinz Eugenének előadásában — meglepetésünkre — csalódnunk kellett. Ettől többet vártunk. (A periódusokat záró fermáták stb.) A befejezésül Ei Ukhnemben az énekes pompás hanganyaga teljesen érvényesült.

A hangversenyen hat számmal, tehát majdnem felerészben működött közre Florica Filimon, fiatal szopránista. Tehetséges, szép, friss hanggal bíró koloratúrénekes, akinek sok kvalitása van, mely ezen énektípus területén szép jövőt ígér számára. Enekmoldora jó iskolára vall — a majdnem kifogástalan francia kiejtés is dicséri ezt az iskolát. Technikája szép fejlettséget mutat. Jó előadó, művészi intelligenciával kezeli a szöveget. Őt is operaszínpadon kellene hallani. Rozina szerepére, melyből egy áriát finoman és kedvesen énekelte, énekművésznői tulajdonságain kívül, bájos külső megjelenése is predesztinálja. A Rigoletto részlet is szépen sikerült neki, Massenet gavottját a Manonból franciás gráciával énekelte, élvezetesen.

A zongorakíséretet Bieckerich Viktor a löle megszokott muzikalitással látta el, a felmerült nézeteltérések énekes és kísérő között, nyilván a próbahiány rovására irányolt.

H. H.

Repülő szerencsétlenségeket jelentenek mindenfelől. Budapestről a múlt napokban történt nagy viharokért számos repülő katasztrófa történt. Newyorkból azt a hírt küldik, hogy a Canophorie mellett megtalálták a szombat délután eltűnt repülőgépet, három utasának a holttestével. A keletindiai Muntokból felrepülő Lauchester és Keithmiller angol repülő, akik Batavia felé tartottak, két-száz lábról lezuhantak. A pilóták is, a gép is megsérült. Az Afrikát körül repülni akaró Colbha Maltában lezuhant és súlyosan megsérült. A csehországi milíciá repülőtéren lezuhant egy gép, a katonai pilóta és az őrző vezető szörnyen haltak.

Nagy vevőkörrel, elsőrendűen bevezetett „Tilla” Csokotádé- és Cukorka-gyár Fodor & Co. rt. Turda

keres azonnalra

az egész ország területére egyed-
árusító utazó-vezérképviselőt
cirka 1,000.000 lej tőkével
előnyös feltételek mellett.

Január 20-ig beérkező ajánlatokat kérünk

Serédi hercegprímás válasza a magyar zarándokoknak. Rómában a magyar zarándokok üdvözlésére Serédi válaszában kijelentette; hogy szerzetes lévén mindig másokért dolgozott. Eppen ezért sohasem akar mást, mint ezután is önzetlenül dolgozni az anyaszentegyház és hazája érdekében.

— Megérkezett az amnesztia rendelet a brassói hatóságokhoz. Ma érkezett meg az amnesztia rendelet a brassói hadbírószákhöz és a törvényszékhez. A hadbírószákhöz ma reggel kezdték meg a rendelet alapján a munkálatokat annak megállapítására, hogy az elítéltek közül kikre vonatkozik az amnesztia rendelet, míg a törvényszéknek ezek a munkálatok délután négy órakor kezdődtek meg. Azt a foglyot, akiről megállapították, hogy az amnesztia rendelet reá vonatkozik, azonnal szabadlábra helyezik.

Új típusu repülőgépekkel kísérleteznek Angliában. Az angol légügyi minisztérium új géptípusokkal kísérletezik, amely vízszintesen, függőlegesen, egyformán tud repülni a levegőben és mozdulatlanul megállhat. A kísérletezésnél a gép tizenkét láb átmérőjű körből függőlegesen felszállt s ugyan oda le is szállt. A találmánynak ugy a katonai, mint a polgári repülésben óriási jelentősége van, mert feleslegessé válnak a nagy repülőterek. A gép szűk utcákon és tereken is veszélytelenül felszállhat.

Halálos szerencsétlenség a sűrű köd miatt. Budapestről jelentik: A rákoshegyi állomásnál a beérkező vonat az utazni akaró tömeg megröghanta mielőtt megállt volna. A zúrzavarban Garamvölgyi Imréné a sínre esett. Ottlik József volt állomásfőnök leakarta rántani a sinekről az asszonyt, mert látta, hogy a vonat közeledik. Azonban a vonat mindkettőjüket elgázolta. Ottlikot a vonat darabokra tépte, az asszony pedig, akit a Rókusba akartak szállítani, utközben meghalt. A kettős szerencsétlenséget a sűrű köd okozta, mert későn vették észre a robogó vonatot.

Huszonhárom halottja van a westfrankfurti hányarobbanásnak. A westfrankfurti mentők éjjel-nappal dolgoznak, hogy a robbanás alkalmával eltemetett száz munkást megmentse. Eddig huszonhárom halottat húztak ki és valószínű, hogy a többieket is megölte a robbanás.

Felállítják Lindbergt szobrát? Washingtonban Kelly képviselő javaslatot terjesztett be egy ötvenezer dolláros hitel megszavazásáról, hogy Lindbergnek a lebourgeti repülőtéren szobrát állítsanak fel.

Fegyvert akart szállítani egy norvég gőzös. Kiel Aker nevű norvég gőzös nagy rakományt akart szállítani, amelyről a vámhivatalnok kiderítette, hogy Halléből tizenhat tehervagonnal a partra szállított fegyver és robbanóanyagot tartalmaz. A rakomány nem német gyárból származik és Oslon és Vladivosztokba akarták szállítani. Megindult a vizsgálat.

Ki a felelős a grunevaldi robbanásért? Berlinből jelentik: A grunevaldi robbanásért a Weingartner cég alkalmazottait is felelősségre vonják, mert azok tudták a veszélyes anyagok elraktározásáról és még sem jelentették fel a hatóságnak. A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenül járt Stammer két vegyi anyagot összezsúrolt és ettől keletkezett a robbanás. A letartóztatott Weingartner ellen gondatlanságból okozott emberölés és robbanó anyagok tiltott elraktározása címén indult eljárás. Legújabb hír szerint nem véletlenség okozta a robbanást, hanem állítólag Stammer öngyilkossága szándékból robbantotta fel a villát, mert család jával meghasonlott. Már karácsony előtt összekülönbözött a feleségével, akiről leakarta löni.

Ötvenezer utódállambeli belevő összesen 85 millió koronát követel a magyar postatakarékpénztártól

PRAGA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A cseh kormány összeállította azoknak a követeléseknek a jegyzékét, amelyeket a volt magyar lakosság a magyar Postatakarékpénztárral szemben támasztott régi betétei fejében. Eddig 50.000 követelést jelentettek be, összesen 85 millió korona értékben, amiből 48 millió takarékbetéti követelés, 35 millió csekk számlakövetelés, 2 millió értékpapírtét. Annak a kárpótlásnak a szétosztása, amely a Postatakarékpénztár a követelések rendezésére az utódállamoknak rendelkezésére bocsát, amia megegyezés szerint történik, amelyet Csehszlovákia, Jugoszlávia és Románia már megkötöttek egymással.

MODERN MOZGO

Szerdán utoljára

Dr. Laroche

(az orvos aki ölt)

Conrad Veidt-al

Csüföriéktől

A szél zsákmánya

Rendkívül érdekes romantikus dráma.

Mercier regénye után, exotikus felvételekkel. Főszerepekben: Sandra Milowanoff, Lillian Hall Davis és Charles Vanell (a Fehér Rabszolga egyik főszereplője).

Jón!

Jón!

Az elvált asszony

Leo Fall operettje eredeti zenével és énekelésekkel!!

— Hubbes Tamást ki akarta hallgatni a vizsgálóbíró. Emlékeztet az a támadás, amely néhány héttel ezelőtt a Prázmár-brassói vonalon történt, s amelynek Hubbes Tamás mozgópostás volt a szenvedő hőse. Voina vizsgálóbíró tegnap kiszállt Hubbes hosszú-utcai lakására, hogy az esetről jegyzőkönyvet vegyen fel vele, Hubbes állapota azonban még mindig olyan súlyos, hogy a vizsgálóbíró lemondott a kihallgatásról, s azt későbbre halasztotta. Ezzel kapcsolatban említjük meg, hogy a bukaresti rendőrség táviratban értesítette a brassói ügyészséget, hogy a támadó Olti Béla ellen több nyomozólevél van kiadva különböző, a fővárosban elkövetett gonosztlétek miatt.

— Zenei Szemle: Járossy Dezső főszerkesztésében megjelenő folyóirat legújabb három száma feltűnően érdekes tartalommal jelent meg.

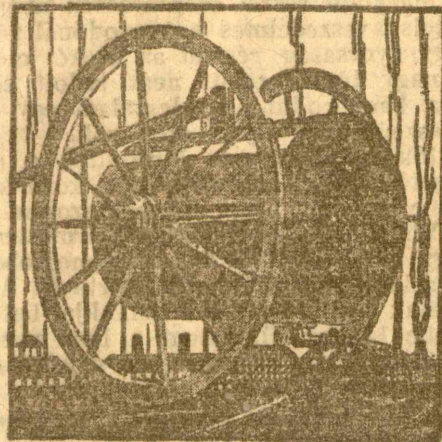
A lej mára emelkedett.

Száz lej Zürichben
3*21 1/2 svájci frank.

100 lej 0-62 dollár	1 dollár	162 1/2 lej
100 lej 4 shilling 38 p.	1 angol font	791 lej
100 lej 3-53 pengő	1 pengő	28-42 lej
100 lej — arany m.	1 márká	38-75 lej
100 lej 20-82 cseh kor.	1 cseh kor.	481 1/2 lej

1 svájci frank 31-30 lej

Budapesti értéktőzsde. Zárati árfolyamok pengőben: Magyar Hitel 91.6, Osztrák Hitel 52, Salgó 77.5, Rima 115, Déli vasút 10.9, Allamvasút 22.5, Kohó 45.5, Atlanjika 2.02, Ganz-Danubius 190, Köszén 782, Nasici 188.5, Földhitelbank 87, Kereskedelmi hitelbank 80, Pesti Magyar Kereskedelmi 125.5, Beocsini 286, Urikányi 183, Láng 128.5, Lipták 12.5, Brassói 43.6, Cukoripar 212, Klotild 17, Hungária mütárgya 70.25, Olasz-Bank 67, Angol-Magyar 95, Leszámitoló 93.8, Magyar-Cseh 21, Nova 52.9, Izzó 123.5, Magnezit 246, Ofa 121, Pesti Hazai 229.

Tüzi fecskendő,
a vagyoni óre.

Kedvező fizetési feltételekkel szállítja

M. CARNIOL FIUL (Technikai osztály)

BUCURESTI, STR. CAROL I, 24-30 SZAG.

TELEFON: 70171-54/5

A MAI PÉNZPIAC

A világgiacon: a svájci frank gyengébb. **A helyi piacon:** szilárd árfolyamok, kereslet nyugati értékekben. **Délben:** egy olasz lira 8.65 lej, egy dinár 2.90 lej, egy francia frank 6.39 lej, egy osztrák shilling 22.97 és fél lej.

Zürich. Devizák (zárlatban a tegnapi zárattól való eltérések.) Nyitási árfolyamok svájci frankban: száz német márka 123.56 (—0.01), egy dollár 5.19 (—0.0005), egy angol font 25.2987 (+0.0067), száz francia frank 20.39 és fél, száz olasz lira 27.45 (+0.005), száz cseh korona 15.38 (+0.02), száz dinár 9.14, száz lej 3.21 és fél, száz pengő 0.792 és fél, száz shilling 73.20 és fél (—0.02).

— **A pap és a professor összeverekedtek.** Maximilian V. brassói tanár és Debu brassói lelkész között régóta ellenséges viszony áll fenn. A tanár és a lelkész tegnap találkoztak a Transylvánia kávéházban. Debu felszólította a tanárt, hogy simítsák el az eddigi ellentéteket, s adjanak egymásnak magyarázatot, amire Maximilián nem volt hajlandó. Szóváltás keletkezett kettejük között, ami azzal végződött, hogy Debu lelkész rárohant Maximilianra, s verekedés közben súlyosan megsebesítette. Maximilian az ügyészségnél feljelentette a lelkészt.

— **Újévi üdvözlések megváltása a bukaresti magyar egyetemi hallgatók segélyalapja javára.** A bukaresti magyar egyetemi hallgatók segélyalapja javára újévi üdvözlések megváltása címen újabb az a'bbi adományok érkeztek szerkesztőségünkhez: Végő Dénes és Benke János dr. (Uzon) 200—200, Barabás Ferencz (Uzon) és Kénosi Lajos (Apácz) 100—100 lej. Az eddig befolyt 2900 lejjel együtt az eddigi adományok összege: 3500 lej, melyet rendeltetési helyére juttatunk. — Kérjük a cél szentségét átérző magyar testvéreinket, kegyeskedjenek adományaikkal a segélyalap gyarapításához hozzájárulni, mert ezzel fajunk kulturérdekeinek tesznek megbecsülhetetlen szolgálatot.

— **Verekedés az egyik kolostor-utcai kávéházban.** Tegnapelőtt éjszaka furcsa esemény játszódott le a brassói Transylvánia kávéházban. A kávéházban ült Aurel Nicu törvényszéki portarel, s egy másik asztalnál három diák mulatott. Elkövetkezett a záróra, s a kávéház tulajdonosa megkérte Nicut, hogy szólítsa fel a diákokat távozásra. Nicu vállalkozott, de felszólítása a diákokhoz egy kissé gorombán hangzott, amiből rettető botrány lett. A diákok, Manea Aurél, Jon Secare és Mihai Murelatoz rátámadtak Nicura, s alaposan megverték. A verekedés az utcán is folytatódott, amelynek eredménye az lett, hogy Nicu súlyos sebekkel megrakva elterült az utcán. A diákokhoz egy negyedik egyén is csatlakozott, egy vasuti forgalmi tisztviselő, akinek a nevét még nem lehetett megállapítani. A rendőrséget a verekedésről azonnal értesítették, amely a verekedők ellen megindította az eljárást, s az ügyet már át is tették az ügyészséghez.

— **Bobslán-szerencsétlenség, melynek egy halottja és három súlyos sebesültje van.** Rumnic-Valceáról jelentik: Vasárnap délelőtt a város közelében lévő Capela-hegyen bobversenyt rendeztek, melyen öt nagy bob vett részt. Három bob szerencsésen megérkezett a célba. A negyedik is elindult Gugu Jonescu ipariskolai tanár vezetésével, öt emberrel. Az ut legnagyobb részét szerencsésen megtette. Az utolsó veszedelmes kanyarodónál részint a nagy gyorsaság, részint az ut két oldalán álló nagy tömeg miatt nem tudott eléggé jobbra kanyarodni és beleszaladt egy fába. Az összeütközés olyan erős volt, hogy a bentülők mind messze kirepültek a noba, a vezető kivételével, akinek a kormány a mellébe furdódott. Gugu Jonescu azonnal meg halt. Vintu Radulescu önkéntes őrmester fejével egy fának esett és súlyosan megsebesült. Anastasiade bíró jobb vállát törte ki, Armasanunak a szétfördött bob szilánkjai hatoltak be jobb lábába. Harjescut a bob messzire kidobta, azonban szerencsésen a hóba esett, s komolyabb baja nem történt.

— **Január 15-én jelmezes jégünnepély lesz.** Az idei nagyszabású jelmezes és tűzijátékos jégünnepélyt kedvező idő esetén január 15-én este hat és kilenc óra között tartják meg. Részletesebb értesítést lapunk vasárnapi számában közlünk.

— **Koszorúmegváltás** címen Albertffy Sándor elhalálása alkalmával özv. Hungyák Tádéné 300 lejt adományozott a Szent Antal szakosztály szegényeinek.

— **Tűzkárosultak sorsjátékának** (Loteria Sinistrilor) húzása. Folyó évi január 1-én d. e. 11 órakor volt a tűzkárosultak sorsjátéka húzásának első ülése a Casa de Economie Credit si Ajutor PTT Strada Sf. Dumitru 2. szám alatti palotájában, a belügyminisztérium által kinevezett hivatalos bizottság jelenlétében, amely állott: N. C. Istrate ügyész ur, C. Tomescu ur, a fővárosi rendőrprefektúra osztályfőnöke és I. R. Andreescu ur, Bukarest városa közkölcsonügyeinek aligazgatójából, valamint a tűzkárosultak segélyegylete központi bizottságának küldöttei: Vassiescu ezredes és Umberto Pozzana Pozzi építész urakból. A tűzkárosultak segélyegylete központi bizottságának egyik kiküldötte köszönetet mond a közönségnek ezen sorsjáték iránt mutatott bizalmáért, amely sorsjáték be tudta tartani a húzások időpontjára nézve vállalt kötelezettségeit, ez által hozzájárulva a román sorsjátékok tekintélyének visszaállításához, amelyet annyi jótékony célú sorsjáték, amelyek különböző okoknál fogva soha nem tartották be a húzási határidőt, kompromittáltak. A megalakult bizottság aztán elintézte a második húzás tervezetében előírt 1860 nyeresemény új hitelesítését, begöngyölését, becsomagolását és az urnákban való elhelyezését. Tekintettel a sorsjátékok bizottságának egyéb elfoglaltságaira, mint a közkölcsonkötvények húzása, az IOV. sorsjáték je gyének becsomagolása, a tűzkárosultak sorsjátéka részére a húzások napjai hétfő, szerda és pénteken állapították meg. A közgyűre és különösen a nemzeti vagyon védelmé szempontjából szükséges tűzoltó testületnek az egész országban való megalakításáért, amely a tűzkárosultak bizottságának kitűzött célja, a bizottság felhatalmazást adott a sorsjegyeknek csak a főváros területén való további árusítására a húzások befejeztéig, amely árusítás azonban azokon a délutánokon, amikor húzás van, szünetel. A tűzkárosultak segélyegyletének központi bizottsága minden húzás után hivatalos jelentést kap a húzás eredményéről, amely jelentés minden sorsjegy-eladónak rendelkezésére áll és plakatirozva lesz, vagy esetleg díjmentesen szétosztva a közönség között. Támogassuk a tűzkárosultak segélyegylete központi bizottságának igyekezeit, biztosítsuk sorsjegyvásárlás által ezen nemzeti jellegű akció sikerét.

Üstdobokkal menydörög

az amerikai reklám, reklám, reklám!!! Teljesen felesleges ez a Borszékinél, a Borszékinél, a Borszékinél!!! Mert aki egyszer megkostolta a Borszékot, soha többé más vizet nem iszik, mint Borszékot. 112 (mond: 112) dollár jutalom annak, aki bebizonyítja, amit nem lehet bebizonyítani: hogy i. a Borszéki nem a legüditőbb és leghigiénikusabb ásványviz!!! Én mondom Magának Weisz ur: Nem rossz ásványviz az a kis Borszéki.

(*) A Valobrom gyógyítja az álmatlanságot, ideges izgatottságot és neurasténiát, feltűnő hatása, minden kellemetlen mellékhatás nélkül, már az első dózisok után mutatkozik. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. Ha nem, kérje dr. Al. Iteanu gyógyszertárától, Bukarest, Calea Victoriei 82.

— **A nyelv élete.** Az Egységes Szakszervezetek szabadiskolájában előadást fog tartani szombaton este, január 14-én 8 órai kezdettel Schenk Gyula tanár »A nyelv élete« címen. Az előadás az erzsébet-utcai Munkás otthonban lesz megtartva. Belépő díj nincs.

— **A Brassói Vasutasok Otthona** folyó hó 13-án este 7 órakor megtartandó választmányülésre a választmányi tagokat ezuttal is meghívja, s az ügy fontosságára való tekintettel szíves megjelenést kér az elnökség.

— **Köszönetnyilvánítás.** Halás köszönetünket fejezzük ki ezuton is mindazon rokonoknak, barátoknak, szomszédoknak és ismerősöknek, kik boldogult, szeretett lányunk Toók Margit betegsége alatt, valamint temetésén részvételükkel fajdalunkat enyhíteni igyekeztek. Dobra Dénes és meje.

* **Astra (Apolló) Mozgó.** Ma szerdán, és holnap, csütörtökön fut utoljára Goethe remeke: »Faust« A főszerepekben Emil Jannings, Gösta Eckmann, Camilla Horn, Wilhelm Dieterle. Péntektől »Rinaldo-Rinaldini« Luciano Albertini nagy filmje lesz vetítva.

Halsue Yuasa (Tokio)

A japán csalogány január 20-án énekelt az Apollótermében. Zongorán kíséri WALTER KARL MEISZNER (Berlin) Jegyek: KLINGSOR hangversenyirodában.

SZINHÁZ

A színházi iroda jelentése

Műsor:

Szerdán este fél 9 órakor: **Hotel Napoleon** (A legnagyobb francia bohózat-ujdonság! Páris szenzációja! Csak fe'nteknek!)

Csütörtökön este fél 9 órakor: **A levél.** (Amerikai bűnügyi drámai ujdonság. A budapesti Vígsház legszenzációsabb ujdonsága. Poór Lili, Táray Ferenc főlépésével.)

Pénteken este fél 9 órakor: **Broadway.** (New Yorkban egyfolytában 2500-szor adták. Poór Lili, Táray Ferenc, Janovics Jenő fellépésével. A kolozsvári társulat bucsuelőadása.)

A kolozsvári magyar színház bucsuelőadásai. Már csak három előadást tartanak a kolozsvári színészek Brassóban. Pénteken este befejezik a vendégjátékot s szombaton már visszatérnek Kolozsvárra. Meg vagyunk arról győződve, hogy a brassói közönség fel fogja használni ezeket az estéket s zsufolásig megtölti a Redout nézőterét a bucsuelőadások alkalmával. annál is inkább, mert azután hosszú hónapokig nem lesz része magyar színházi előadásokban. A kolozsvári társulat t. i. csak május 1-én jön ismét Brassóba. A három bucsu-est műsorát nagyon gondosan állította össze a színház igazgatósága: Ma, szerdán este a párisi színházi szezon legkacagtatóbb ujdonsága a »Hotel Napoleon« fog színrekerülni. Harsogni fog ma este a nézőtér a kacagástól. A kik látták a »Szombatesti hölgy«-et, s jól mulattak, okvetlenül nézzék meg ma este a »Hotel Napoleon«-t, mert ezerszerre jobban fognak mulatni. Aki 3 órára el akarja feleltetni barátját, napi gondjait, az okvetlenül nézze meg ma este a »Hotel Napoleon«-t. De figyelemztetünk mindenkit, hogy a »Hotel Napoleon« nem fiatal lányoknak való! — Csütörtökön egy misztikus, excentrikus idegizgató bűnügyi dráma kerül színre. Címe: »A levél«. A budapesti Vígsházban pár héttel ezelőtt valóságos bomba-sikert aratott a »Levél«, amely elejétől végig lekötö az érdeklődést. A Levél lesz a kolozsváriak mostani műsorának egyik legkiemelkedőbb szenzációja. Az előadás parázslós lesz: Poór Lili, Petróczy Alice, Laczkó Aranka, Czopán Flóra, Táray Ferenc, Tóth Elek; Kémény László, Mihályfi László, Hoykó Ferenc fogják a »Levél« főszerepeit játszani. — Az utolsó előadás pénteken este lesz: A világ leghíresebb ujdonságát, a »Broadway«-t tűzték bucsuelőadásuként. A »Broadway« tudvalevőleg New Yorkban 2500-szor játszották egyfolytában. A »Broadway« az amerikai alkohol-csempészés véres és izgalmas képeit mutatja be, s át meg át van szöve vidám, kacagtató helyzetekkel, táncokkal, zenével, görölkkel. »A Broadway« az a darab, amit mindenkinek meg kell néznie. A »Broadway« brassói főszereplői: Poór Lili, Janovics Jenő, Táray Ferenc, Siessen a Redout pénzarához és váltsa meg jegyét a három bucsu-estély valamelyikére.

SPORT

(x) Nagyszabású válogatott mérkőzések terveznek nyárra. Berlinből jelentik: A német sportkörök nagyszabású terv lebonyolítását tervezik a következő nyárra. Lehozzák az angol válogatottat Berlinbe és itt játszatják a kontinens legjobb válogatott csapataival.

(x) **Ujpest 2:0 arányban verte a triest kombinált futbalcsapatot.**

A Brassói Lapok hirdetéselt naponkénti százezer ember olvassa

KÖZGAZDASÁG

Egy kis tévedés

az Egyesült Közgazdasági Bank mérlegében

A papiros türelmes és az igazgatóság türelme még nagyobb

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok munkatársától.) Blätt vezérigazgatóval ülök szemben, és felteszem neki azt a kérdést, amelyet a részvényesek nem tettek fel:

— Mi ez a kétmillió elkönyvelés itt a mérlegben?

— Egy kis tévedés, mondja Blätt lelkiesen. Egy kis jó nagy tévedés... Akkor még engedélyünk sem volt alapítói emlékre, sőt ma sincs.

— De ez a tévedés azt jelenti, hogy a banknak 1926-ban nem volt egyetlenegy fillér nyeresége sem, sőt, ha azt a két milliót levonom a passzívák összegéből, akkor eltűnik az egész nyereség és negyvenezer lejnyi hiány mutatkozik. És ugyanakkor önként a részvényeseknek 14 százalékos osztalékot szavaztak meg és fizettek ki. Mondja, ki fogja elhinni azt, hogy ezt nem ön tette azért, hogy a saját részvényei után minél jobban osztalékot vehessen fel?

— Kérem, a mérleg nem az én dolgom volt. En erről nem is tudtam semmit...

Ebben a bankban mindenki ezzel vélekedik. Nem én voltam, nem tudom mi történt. S valóban látom a Blätt szerződésében, hogy a bank ügyvezető alelnöke, a vezérigazgató és a helyettes vezérigazgató teljesen egymás mellé rendelt hatáskörben, egymástól függetlenül járnak el. Felelősséggel egymásnak nem tartoznak. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy ezt a bankot nem vezette senki. Hogy itt az egyik igazgató gyűjtötte a betéteket, vizsgáztatta a kereskedelmi váltótárca jószágát, a másik az egész pénzt, ami így begyűlt, nyugodtan kihitelezte egyetlenegy vállalatnak, annak, amely végeredményben elnyelte a bankot. Mert itt az történt, — azonban ne vágjunk előre a logikus tárgyalási rendnek.

A mérleg teherterheléi között sorrendben a tartalékok tétele következnek. Ezekhez nem igen van hozzáfűzni való. Itt csak az a kérdés, hogy a bank milyen módon gyűmölcsözteti a betéteket, — nem külön, hanem együtt az intézet egész vagyonával. Ha a vagyonkezelés jó, akkor a tartalékok sokat érnek, ha a vagyonkezelés rossz, akkor együtt usznak el az intézet egész vagyonával.

A betétek két tételből állnak. Első helyen a könyvbetétek szerepelnek, 23.6 millió lejjel, majd a betétek folyószámlára, 27.1 millióval. Erről Hirsch, Semlyén és Blätt csak jelenlétében Fekete Manó igazgatóval beszéltem, akit most a bank ügyének tisztázásával bíztak meg.

— Ha én itt most nem újságíró volnék, hanem könyvszakértő, akkor azt kérdezném, hogy milyen tételekből áll az a »betétek folyószámlára«? Mert azt feltételezem, hogy a könyvbetétek összege egyezik a tényleges állománnyal. Itt azonban könnyen megtörténhetett, hogy talán betétnek néztek egy fedezeti váltót, melyet valamelyik folyószámlaadós adott a banknak. S amelyet közlelve, le is számoltak, mégpedig a fennálló tartozás összegén túl is.

Fekete igazgató jobbnak látja, ha erről a kérdéssel nem beszélünk, Blätt vezérigazgató azonban tagadja, mintha a váltók leszámításánál ilyen természetű szabálytalanságot követtek volna el. Igen, leszámoltattak fedezeti váltókat, de ehhez a banknak jog van, s ha véletlenül előfordult, hogy a leszámítás időtartama alatt a fél rendezte a maga tartozását, akkor előfordulhatott, hogy nem volt már tartozása, de a váltója még futott valahol. Azonban ezek a tételek szerinte sorban és megfelelően rendeződnek.

Mindenesetre tény, hogy a folyószámlabetétek tényleges összege minimális lehetett. Mert most, amikor arról van szó, hogy a betétesek kérdését elintézzék, akkor a folyószámlabetétek jelentéktelen összeggel szerepelnek, holott az 5 tiszta követelésük is csak nagyon alacsony elbírálás alá eshetik, amilyen az a többi betéteseké.

A régi Jelzálogbank kibocsátásához még 1.022.000 lej értékű záloglevél van forgalomban, — amihez meg kell jegyezni, sőt ki kell emelni, hogy erre a banknak 0.9 milliónyi jelzálogos követelése van, tulajdonképpen román birtokosoktól. Tehát az a jelzálogbank, amelyet annak idején azért alapítottak, hogy az Albina működését ellenőrizza, végül román birtokosokért fejtette

ki működését, bizonyossággal a magyar közgazdasági felfogás tökéletes tárgyilagosságának.

A visszleszámitolás összege majdnem kétmillió lejjel szerepel, ebben az összegben azonban a Banca Nationala csak 250.000 lejjel van érdekelve. A látványos román neveket, amelyek az intézet igazgatóságában szerepelnek, egyáltalában nem tudták annyira megindítani a román jegybank kolozsvári vezetését, hogy az Egyesült Banknak komolyabb összegű visszleszámitolási hitelt nyújtott volna. Ez is fontos körülmény: mert ha a jegybank egyenlő mértékkel mérne, akkor itt minden irányban mások lennének a viszonyok.

A teherterhelések között a bank által vállalt kezességek szerepelnek nagyobb összeggel: a kincstárnál 2.960.000 lejjel és más címeken 3.6 millióval. A kincstári kezesség a Mercur szeszgyárral kapcsolatos, mert bankszavatosságra nyújtott szeszadóhitel ez, tehát ugyancsak kétes tétel, tekintettel arra, hogy a Mercur okozta a bank romlását. A többi szavatosságok is ilyen természetűek, tehát ezek szintén nem növelték a banknak rendelkezésére álló tőkekereteket. Azonban feltűnik, hogy egy 8 millió alapítói intézet 6.6 millió lej erejéig vállalt kezességeket. Ez már feltétlenül része annak a bűnös könyvelésnek, amely ezt a bankot tönkretette.

Utolsó tételnek szerepel a majdnem kétmillió nyereség: hagyjuk ezt a tételt szó nélkül.

S ha most a teherterheléseket abból a szempontból nézzük végig, hogy vajon mennyi hűt az az összeg, amely az itt végeredményként kimutatott 75.5 millió mérlegösszegeből a banknak valóban forgatható, felhasználható, gyűmölcsöztethető pénzként rendelkezésére áll, akkor az eredmény körülbelül a következő: részvénytőkéből befizetve becsülésünk szerint 5 millió lej, a tartalékokból semmi, mert ezek mindig körülbelül könyvelési tételek voltak, és azt már látjuk, hogy ennél a banknál tudtak könyvelni; a betétekből 23.6 millió, a folyószámlabetétekből talán semmi, a záloglevelek tétele 1.0 millió, a visszleszámitolt váltók majdnem két millió, a kezességek tétele semmi, a nyereség tétele semmi, — ha mindent összevesszünk, lehetett a bank kezén mintegy 30 millió lejnyi valószínű tőke. Ha ugyan túl bőven nem becsültuk a tételeket.

Hogy dolgozott ez a bank?

A vagyonterhelések között első helyen rendszer szokás szerint a készpénzállomány szerepel 2.344.160.47 lej összeggel. Ha azonban az ellenőröknek eszébe jutott volna a készpénzt megszámlálni, akkor arra a különös felfedezésre jutnak, hogy készpénz helyett van ott egy bon, amelynek az összege hat-száz és egynehányezer lejről szól. Bizonyára találtak volna ott még sok más bont is, — én magam láttam egy egész csomót, — azonban maradjunk meg emellett az egy mellett, mert ennek a nyilvánosság előtt kínos szenzációja támadt. Erről a bonról ugyanis azt írta egy kolozsvári hírlapíró, saját nevével s lapjának vezető helyén, hogy azt a bank vezérigazgatója tette be a pénztárba, mégpedig azon az utolsó napon, amelyen a bank még működött. A hírlapíró szerint ezen a napon egy nagyobb összegű betétet fogadott el a bank, — s a vezérigazgató hatszáz és néhányezer lejt erre a bonra felvett a pénztárból, — azaz magyarul: ellopott a bank hitelezői elől, mikor tudta, hogy másnap a bank megszűnteti a fizetéseit.

Azonban a hírlapíró tévedett: A bonnak ugyanis az a története, hogy az a pénztárban ott van már a két bank fúziója óta, mert a Jelzálogbank részvényeit a bank nem tarthatta a tárcáiban, ezt ugyanis nem szabad megtenni. Blätt, a vezérigazgató vállalta, hogy ő átveszi ezeket a részvényeket, pénze azonban nem lévén, bont adott róla. A bonon rajta van az is, hogy ő a banknak annyi kamatot fizet a részvények összege után, amennyi osztalékot kap belőlük.

Kétségtelen, hogy ez is szabálytalan eljárás. Kétségtelen, hogy a vezérigazgatónak ezért felelnie kell: de mégsem az ez, ahogyan a hírlapíró állította, még sem az ez, hogy az utolsó nap kilopta volna a pénztárból a vezérigazgató a pénzt. (Folytatjuk.)

A SZAHARA FIA

Afrikai regény

Írta: LOUISE GERARD

Fordította: VÉCSEY LEO

(39)

A három napig tartó versenyben Cameron lett a győztes, de Le Bretonnak nem sikerült még egyetlen szócskát sem váltania Pansyval. Valahányszor közelébe került, a leány továbbbújt és menedéket keresett valami közömbös ismerősnél. Megfogni őt éppen olyan lehetetlen feladatnak látszott, mintha az ember kelepcét állít, hogy elfogja a holdsugarat.

A verseny végeztével elterjedt a hír, hogy egy outsider kihívta mérkőzésre a győztest. — Ki az, Bob? — kérdezte Pansy, mikor meghallotta az újságot.

Cameron, rakettjével a pálya másik oldalára mutatott, ahol Le Breton állott, szürke flanelruhájában, panamakalapban.

— Az a magas fickó odaát, — mondta Cameron. — Elég vakmerő, ugye?

— És elfogadtad a kihívást? — kérdezte Pansy.

— Természetesen. Nem is tehetnék másként.

Már mások is meghallották az újságot. Az érdeklődők hatalmas tömege verődött össze a tennispálya mellett. Mert már az is elterjedt, hogy az a férfi, aki kihívta az angol bajnokot, Raoul Le Breton, a francia milliós.

Cameron kapitány, amint a pályán voltak, rögtön észrevette, hogy méltó vetélytársra akadt. Hosszu, megnyúlt mozdulattal Le Breton minden labdát fogni tudott és bár látszólag egyáltalán nem sietett, mindig ott volt a megfelelő helyen, amiért azután az ellenfelének kellett ide-oda ugráncolnia. De Le Breton legnagyobb előnye elsőrangú szolgálása volt; egyetlen felvillanó mozdulat, a melyről sejtteni sem lehetett, hogy merre, röppen a labda; néha közvetlenül a hálónál esett le, máskor meg a vonalnál érintett földet.

Cameron kapitány csufosan kikapott; a vereséget gyermekes mosollyal fogadta, amint kezelt szorított a győzővel. Egész embergyűrű tolongott Le Breton körül, hogy gratuláljanak neki a sikerhez.

Amikor a tömeg szétoszlott, Pansy közeledett a férfi felé, aki ott állott, méltóságteljesen és higgadtan, dacár a megerőltető játéknak.

— Sohasem említette nekem, hogy ért a tenniszjátékhoz, — szólította meg Pansy.

— Van még többi más dolog, amelyekről nem tettem említést, — felelte szárazon a férfi.

— És mik azok? — kérdezte Pansy. — Nem szabad felkelteni a kíváncsiságomat, ha nem akarja kielégíteni.

— Ne fáradjon, majd egyszer meg fogom mondani, — felelte a férfi.

Mialatt Pansy beszélt hozzá, szórakozottan játszadozott Le Breton rakettjével és labdáival.

— És mikor következnek el az a nap? — kérdezte. — Minél előbb, annál jobb. Nagyon árt az egészségemnek, hogyha állandó kíváncsiságban kell élnem.

— Az, hogy minél előbb, annál jobb, ez nekem is nagyon megfelel, — mondta Le Breton. — Mindent el fogok mesélni — az esküvőnk után.

Pansy csodálkozó tekintettel bámult rá.

— Akkor sohasem fogom megtudni ezeket, — monogotta, mikor némileg magához ért meglepetéséből. — Mert én sohasem fogok férjhez menni. Soha. Legalább is negyven éves koromig semmiesetre sem.

Kis ideig csend volt.

— Miért kerülsz engem? — kérdezte azután Le Breton.

— Micsoda csacsiságot beszél? Hát nem vagyok itt most is és beszélgetek nálad?

— Igen, de egész sereg ember van körülöttnk.

Pansy a tenniszlabdát rádobta a férfi mellkasára, mintha vissza és visszahajítva azt, mint hogyha egy fallal állna szemben. Néhány percig Le Breton kedvetlenül nézegette a leányt, mintha annyira kedves volna a számára, hogy bármit is megengedne neki. Azután elfogta a labdát és megállította a játékot.

— Most maradj is kihívom, Pansy. — mondogta. — Ma éjszaka, dínér után találkozna velem a forrás közelében?

(Folytatjuk.)

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

2785

Kitűnő otthoni, turisztikai és sport

fényképezőgépek

nagy választékban.

JUL. E. TEUTSCH drogéria-kereskedés. Alapítva 1890-ben.

Figyeljen a cégre!

Már mindenki által elismert dolog, hogy a legjobb varrógépek csak **Erdős Mór**nál Brassov, Kapu-utca 20. kaphatók.

Dürkopp—Naumann—Minerva
a legelső németországi gyárműveket már
6000.— Lei-től 8000.— Lei-ig

gyári árban jótállás mellett árusítom. Ugyanígy kerékpárokkal és a szakmába vágó alkatrészekkel állandó nagy raktár.

Javítások olcsón és pontosan eszközölköztetnek!!!!

Pontos kiszolgálás

MANOMÉTEREKET
és mindenféle mérőműszereket készítek, javításokat vállaltam.

GASPAR műszerező Árad,
Str. Horia 1. V. Széchenyi-u. 10.

Javítás véget beküldött műszereket állami hitelrel ellátva rövid idő alatt visszaküldöm.

Telefon: 315 sz.

A HERZ-féle kölcsönkönyvtár legújabb könyvei!

Anday:	Álmok asszonya
Dupuy-Mazuel	Sakkjátékos
Dekobra	Leányoktatás
Dominik	Atlantis feltámadása
Dominik	Az égő piramis
Dahe André	Ötödik a házastéri titok
Fouchardiere	Ha nagyjaink visszatérnek
Fodor	Márciusi éjszaka
Fronde	A fejedelmi autó
Galsworthy	A Forsyte Saga
Galsworthy	A szigeti képmutatók
Galopin	A vörös szandál
Mandelstamm	Hollywood
Maziere	Szép temetése lesz
Pirandello	Forog a film
Schnitzler	Hajnali mérkőzés
Szini Gyula	Homo doktor kísérlete
Toudouze	Aki ellopta a Golfáramot

Havi kölcsön díj 70.— L.

A Brassói Lapok előfizetői 50 százalékos kedvezményben részesülnek.

Igazolványok a kiadóban kiválthatók.

Gyümölcsfákat ősszel ültessünk!!!!

Eghajlatunk alatt teljesen bevált betegségmentes gyümölcs- és szőlőültvényeket, rózsákat stb. jutányosan **Tóthfalusi és Tsal** ültvénytelepéről Tegy. Mures—Marosvásárhely, vásárolhatunk.

Szállítás kezdete november 1.

Kérjük árjegyzékeket!

Májmetelyes

juhait és szarvasmarháit

biztosan meggyógyítja a

„DISTOL”.

Néhány napi használat után az állat teljesen egészséges lesz. Csak a „Distol” felirással ellátott tok a valódi. Óvakodjunk az utánzatoktól.

Kapható gyógyszerárakban és drogueriákban. Lerakat Erdély részére: Gergely Ferenc Utóda Drogueria Cluj, Piața Unirii 21.

Butorban Fischer neve márka

Mieft butorszállítókat beszo **Fischer Albert** vezné olvellen tekintse meg: butorárúháza Cluj, Calea Regale Ferdinand No. 61

Szőlőtermelők!

Felhívom az összes szőlőbirtokosokat és az összes szőlőtermelőket nagybecsű figyelmét, hogy akik a legjobb „Ermelléki” nemesített bor és csemege gyökere szőlőültvényeket akarnak ültetni, azoknak ingyen és bérmentve küldöm meg nagyterjedelmű képes árjegyzékemet, mert telepemen csak is a legjobb, legkiválóbb és legtöbbet termő világíró „Ermelléki” nemesített bor és csemegefajokat a legjutányosabb árban bocsátom vevő-feleim rendelkezésére. — Egyben viszonteladókat keresek magas jutalék mellett. — Cim:

Kágyi Szabó István
Az első nagyváradi szőlőültvénytelep tulajdonosa Oradea, Parcul Carmen Sylva No. 12

Ha jó olvasnivalót akar, kérjen

díjtalan könyvárjegyzéket

a Brassói Lapok könyvosztályától

Gleditsia

Shoe

Szőlőhernyók és rovarok új hazát keresnek

ROMANIA

„Ne várjuk meg, míg az

„UNIVERSAL”

szőlőpermetező szer teljesen kipusztít bennünket; menjünk új világunkba, ahol még nem ismerik az „UNIVERSAL” szőlőpermetező preparátum korszakalkotó hatását!

A hernyók és rovarok kivétel a többi szőlőmegbetegedések, úgy mint: lisztharmat, zöld és fekete rothadás, peronoszpor, sőt füstperonoszpora csak a múlt szomorú emlékeit képezik, mert minden betegséget biztosan elhárítja az „UNIVERSAL”-al való permetezés.

Felvilágosítással és használati utasítással szolgál:

az „UNIVERSAL”
Szőlőpermetező-anyag Vállalat Vezérkönyviselője Árad, Strada Greceanu 5.

Hirdessen a Brassói Lapok-ban!

Szorgalmas képviselőket

keresünk magas jutalékkal Erdély minden városában,

pénzszekrények

eladására.

„CASMOBIL” București,
Strada Sft. Nicolae Șelari 2.

Nyomatott a „Brassói Lapok” nyomdávalatának körforgógépén. — Brassov—Brassó.